

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198397

UNIVERSAL
LIBRARY

ವೊಡಲನೆ ಮುತ್ತು

ತಿಮ್ಮನ ತಲೆ

ಬೀಚಿ

ಮುದ್ರಕರು :

ಶ್ರೀ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಸಾಧನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ತಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲಾ
ಬಳ್ಳಾರಿ

ಸಂಸಾದಕರ ಮಾತು

“ಮಾತಿನಿಂದ ಮೂಳೆ ಮುರಿದೀತೆ?” ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹು ಜನರ ಬಾಯಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಗಾಬೆ ಮಾತುಗಳಂತೆ ಇದೂ ಸುಳ್ಳು! ಬರೀ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ಬರೆ ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹರಿತವಿರುವದು ಹಾಸ್ಯದ ಇರಿತದಲ್ಲಿ. ಇದರ ಶಕ್ತಿಯು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನಷ್ಟು, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವು ಗುಡ್ಡದಷ್ಟು. ಇಚ್ಛೆಯು ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೆಯದಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಿರರ್ಥಕ. ಸಾಹಿತ್ಯ ದೇವತೆಯ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದರದೂ ಒಂದು ನಂದದ ದೀಪ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಕಿರುನಗುವಿನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಚಿಲ್ಲಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಅಭಾವವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ಸಾಧನೆಯೇ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಸ ಓದಿ ಬಿ. ಎ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಸುಲಲಿತವಲ್ಲ. ಬಾಯಿಸಾತಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಲು ವ್ಯಾಕರಣವಲ್ಲ. ಪಳಗಿಸಿ ಬೆಳಗಿಸುವುದು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ; ಮೊದಲು ದೇವದತ್ತವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಇದು ಲಭಿಸಿರಬೇಕು. ಅಂತಹರಲ್ಲಿಯೇ ಲಕ್ಷಕೊಬ್ಬರು? ವಿಡಂಬನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಹಲವಾರು ಪುಸ್ತಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೇ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವು ‘ಪಂಚ್’ ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ; ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು? ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಕೊಂಚವೇ ಇದೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬೀಳಾ ಗಿಯೇ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಂಚ ಕೆಲಸವು ಆಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಬ್ಬರೇ ಆಗಿದ್ದ ಕೈಲಾಸಂರವರು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಸ್ತೂರಿ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಮುಂತಾದ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಓದುಗರಿಗೆ ನಗುವಿನ ಜೀನನ್ನು ಉಣಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಉಣಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ಶಿವರಾಮರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೀಚಿಯವರಂತೂ

ಜನರ ಮನಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚು ಮದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ತಮ್ಮ 'ತಿನ್ನು' ನಿಂದ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ— ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾದ ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕ, ಜಯಂತಿ, ಮಹಾವೀರ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಯುಗಪುರುಷ, ಮೈಸೂರ ಶಕ್ತಿ, ನಗುವನಂದ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾದ ಬೀಚೆಯವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೊಂದು ಹುಚ್ಚುನಗುವಿನ ಹೊಳೆಯನ್ನೇ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತೆಲ್ಲ ನಿಸರ್ಗಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಡಬೆಳದಿಂಗಳಂತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳ ಕೂಡದೆಂಬ ಕಕ್ಕುಲತೆ ಪ್ರಬಲವಾಯಿತು ನನ್ನಲ್ಲಿ. ಐದೇ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಆಶೆ ಇದೆ. ಪುಟಗಳ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಬೇಡತಾನೆ ? ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಹಗುರು ಮಾಡಿಕೊಡುವರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದೀತು. ಆದರೆ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯ ವೆಂದರೇನು? ನಗೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಮಲ್ಲಿನಾಥಿ ಏಕೆ? ಕೋಳಿ ಕೂಗದಿದ್ದರೂ ಬೆಳಗಾಗುವುದು ಬೇರೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸೃಷ್ಟಿಕೃಮ ನಡೆಯಬೇಕು.

ನಗೆ, ವಿನೋದ, ಹಾಸ್ಯ-ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೂ ತವರುಮನೆ ತಿಂಮ. ಆತನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ 'ಇದು ಎಲ್ಲೆ' ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಎಣಿಸ ಬಲ್ಲವರಾರು? ಪಾಂಡವರ ಪರೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆ ತಿಂಮನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ವಿಪುಲತೆಗೆ ಬೇರೆ ಸಮರ್ಥನೆ ಇಲ್ಲ.

'ಹಣವಿಲ್ಲದವನ ಬಾಳು ಹೆಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆ' ಎನ್ನುವ ವಾಡಿಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಹಣವೆಂದಾಗಬೇ ಹಾಸ್ಯವೆಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಚ್ಯವೆನಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಜೀವನದ ರಥಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯವು ಕೀಲಿದೆಣ್ಣೆ ಇದ್ದಂತೆ. ವಿನೋದವಿರುವಲ್ಲಿ ವಿರಸವಿಲ್ಲ. ನಗೆಯಿಲ್ಲ. ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯ, ವಿನೋದ, ನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬೇಕು. ಉಪ್ಪು ಕಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಡಿಗೆಯಾಗಲಾರದು. ಅವೆಲ್ಲ, ಕಲೆ ಯನ್ನು ಬಲ್ಲ ಕುಶಲಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಇಲ್ಲಿ ರಸಪಾಕವಾಗಿದೆ.

"ಉಲ್ಲಾಸವೇ ಐಶ್ವರ್ಯ" ಎನ್ನುವ ರಶಿಯದ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಶ್ರೀ. "ಬೀಚಿ" ಯವರಿಗೆ ಅಪ್ಪರಶಃ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದು ಅದೊಂದೇ ಸಂಪತ್ತು! ಹೊನ್ನಿನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿರು ವವರು ಸದಾ ನರಳುವುದನ್ನೇ ಪಡೆದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀ. ಬೀಚಿ 'ಯಾವತ್ತೂ' ನಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಉಲ್ಲಾಸದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ತಿಂಮನ ಅವ ತಾರದಲ್ಲಿ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ಮಾನಸಪುತ್ರನು ಅವರನ್ನೇ ಮೀರಿ ಸಿದ್ಧಾನೆ. ಕವಿಗಿಂತ ಕವಿಯ ಕೃತಿ ಎಂದಿಗೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲವೇ?

ಹಾಸ್ಯ ಬಲ್ಲವನ ಸಹವಾಸವೆಂದರೆ ಹಾಲು ಜೇನು ಸವಿದಂತೆ. ಹಾಸ್ಯ ವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀ. ಬೀಚಿಯವರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಅವರಷ್ಟೇ ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ ಸವಿಯುವುದ ರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಗುವುದೂ

ನಗಿಸುವುದೂ ಎರಡೂ ದೊಡ್ಡ ಗುಣಗಳು. ಅವೆರಡನ್ನೂ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದವನಿಗೆ ಅಮರತ್ವ ಅಂಗಾಲಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ. ಡಿಕನ್ಸ್, ಕಾರ್ಲಾಯಿಲ ಮೊದಲಾದವರು ನಗೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ನಗೆ ಅವರ ಜೀವನದ ಅನ್ನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ವಿನೋದದೃಷ್ಟಿ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. “ವಿನೋದದ ವೈಭವವು ಆಡುವವನ ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗದೆ, ಕೇಳುವವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಆತನು “ಪ್ರಣಯದ ನಿರರ್ಥಕ ಪರಿಶ್ರಮ” (Loves Labour Lost) ಎನ್ನುವ ತನ್ನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದೇ ಆ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ “ಬೀಚಿ” ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು “ತಿಮತನ.”

“ತಿಮತನ” “ತಿಮತನ” ಎಂದರೆ—ಇದು ಯಾರವಾದರೂ ವಿಡಂಬನವೇ? ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದೊಂದಿಗೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆಯಾದುದರಿಂದ, ಆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರೊಂದಿಗೇ ತಿಮತನೂ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆತನೇ ಅವತರಿಸದೆ ಆತನ ಪರಂಪರೆ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ತಿಮತನಿಗೆ ಯಾವ ಹೋಲಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದು, ಇದು ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರಿಯ ನಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಳಿಯದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಸಾಹಸದಷ್ಟೇ ಜಾಣತನದ್ದಾಗಬಹುದು.

“ತಿಮತನ” ದ ಸಂಶೋಧನೆ ನಮ್ಮ ಅಳವಿಗೆ ನಿಲುಕದು. ಆದರೆ “ಬೀಚಿ” ಯವರ ತಿಮತನ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ತೀರ ಸಮಾಪದವನು. ಆತನು ಅವತರಿಸಿ ಆಗಲೇ ಹದಿನೈದು ವರುಷಗಳ ಹಳೆಯ ಮಾತು. ಜನತೆಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದುದು ಮಾತ್ರ ತೀರ ಈಚೆಗೆ. ನಾನು “ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕ” ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ, ಬೀಚಿ ನನಗೆ ಎದುರಾದರು. ಅದರ ಫಲ, ಜನಾಂಗದ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ತಿಮತನ, ದಿನದ ಬೆಳಕಿನೊಂದಿಗೆ ಮೂಡಿ ಬಂದ.

ಆತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿವೆ. ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪು, ನಗೆ ಹೊಗೆ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಸರಳತೆ, ಕೋಪ ಕಾರುಣ್ಯ— ಆತನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಿಲ್ಲ? ಆತನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ, ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯ. ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತಗಾರ, ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ, ವಕೀಲ, ವೈದ್ಯ, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕ. ಅವನು ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದ ದೇಶಭಕ್ತನೂ ಅಹುದು. ಆತನ ಗರುಡ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾರು ಆಗಬಲ್ಲದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದೇ ಹೋದೀತೇ? ಸಮಾಜದ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಆತನು “ಕ್ಷು” ಕಿರಣ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಅನೇಕರೇ ವಸ್ತು ವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಮಗರಿಯದಂತೆ ಆತನೊಂದಿಗೆ ನಕ್ಕು ನಮ್ಮನ್ನೇ ನಾವು ನಗೆಯಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆ ಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರಗೊಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಕಳಕಳಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದೆ. “ನಕ್ಕು ನಗಿಸುವಾ ನಗೆ ಲೇಸು” ಎನ್ನುವ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಉಕ್ತಿಯ ಮಧುರ ಪರಿಪಾಕ ವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ನಗೆಯಲ್ಲದ ಜೀವನ ನಂಜಾಗುತ್ತದೆ. ಬದುಕು ಅನೇಕರಿಗೆ ನಗುವಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿಲ್ಲವಾದರೂ ಏಗೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ದಾನವಲ್ಲ. ನಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಹೆಣಗಿದರೆ ಸಾಧನೆಯ ಶ್ರಮ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. “ನಾನು ನಗುವುದಿಲ್ಲ” ವೆಂದರೆ ಜಗತ್ತು “ಬಿಡು” ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಕ್ಕರೆ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಜಗತ್ತು ನಗುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತನ್ನು ಜೀವನದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬೀಚಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಮೊಡ್ಡ ಸತ್ಯ. ತಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇರುವ ಈ ಹಾಸ್ಯದ ಈ ಅನುಪಮ ನಿಧಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಲಾಸ್ ಏಂಜಲಿಸ್ }
ಯು. ಎಸ್. ಎ.
೨೦-೯-೫೦

— ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ

ತಿಂಮ ದರ್ಶನ

‘ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹಾಡ ಕೂಡದು ’ ಎಂದೊಬ್ಬ ರಾಜನು ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದನಂತೆ. ಅಂತಹದೊಂದು ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಇಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಯಾರೂ ನಗಕೂಡದು ಎಂದಂತಾಗಿದೆ ಇಂದಿನ ಬಾಳು. ಮೀಸೆಗಿದ್ದ ಬೆಲೆ ಮೆದುಳಿಗಿಲ್ಲದಾಗ, ತೊಪ್ಪಿಗೆಗಿದ್ದ ಬೆಲೆ ತಲೆಗಿಲ್ಲದಾಗ, ಬಾಲವೇ ನಾಯು ಯನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ನಗು ಕಮರಿಹೋದಲ್ಲಿ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ? ಇಂತೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅತೀತನಾಗಿ ನಕ್ಕು ನಗಿಸಬಲ್ಲ ತಿಂಮ. ನಗುವೆಕೆ ಬೇಕು ಎಂದೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿದಾಗಂತೂ ತಿಂಮ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು, ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಬಿದ್ದನಂತೆ.

ಅದೆಲ್ಲವೂ ಆಯಿತು, ತಿಂಮ ಯಾರು ಎಂಬುದು ಯಾರೂ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಯಾವೊಬ್ಬ ತಿರುಮಲರಾಯನನ್ನಾಗಲಿ ತಿಂಮಪ್ಪನನ್ನಾಗಲಿ ಮುಂದಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಇದನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ; ತಾನೇ ಈ ತಿಂಮನೆಂದು ಯಾರೂ ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಆದರೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬೊಂಬೆಯಂತೂ ಸರ್ವಥಾ ಅಲ್ಲ. ತಿಂಮ ತಿಂಮತನದ ಅವತಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತೆ? ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ, ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಂತೆ “ಅನ್ನಿ— ಬಹುಕಾಲ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಬರೀ ಬಾಯಿ ಕಿವಿಗಳ ಬಳಿಕೆ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದ ಅನೇಕ ನಗು-ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮಕ್ಕಳ ಆಟದಲ್ಲಿ, ಗೆಳೆಯರ ಕೂಟದಲ್ಲಿ, ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯರ ಕಿರಿ-ಹಿರಿತನಗಳಲ್ಲಿ, ಚತುರರ ಹೆಡ್ಡತನದಲ್ಲಿ ದಡ್ಡರ ದೊಡ್ಡತನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಕೇಳಿದ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ—ಪಾಪ ! ತಿಂಮನನ್ನೇ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಒಡ್ಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಂಡು ಮನಸುಗಳಿಂದ ನಾನು ಕಂಡ, ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಿಂದಲೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ನಗುವಿನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ಮುಣಿ ಯಾರಿಗೆ ಅಲ್ಲ ? ತಿಂಮ ನಿಗಂತೂ ತಪ್ಪವೇ ಮುಣಿ; ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು. ತಿಂಮನ ನಗು ದೇಹವಾದರೆ ಆ ನಗುವಿನ ಹಿಂದೆ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರುವ ನೋವೇ ಜೀವ. ಇದನ್ನು ಗುರು ತಿಸದಿದ್ದರೆ ದೊರೆವುದು ತಿಂಮನ ಹೆಣ ಮಾತ್ರ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಿಯರಂತೆ, ದೊಡ್ಡಾಟದ ಸಾರಥಿಯಂತೆ, ಸರ್ಕಸ್ಸಿನ ಗಿಡ್ಡಾನಂತೆ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ತಿಂಮನ ಕಸುಬಲ್ಲ. ನಗುವಿನ ಅಳದಲ್ಲಿ ಇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಳುವಿದೆ. ನಗುವ ಮುಖದ ಹಿಂದೆ ನೊಂದ ಹೃದಯವಿದೆ.

ತಿಮು ಕಿಡಿಗೇಡಿಯಂತೆ ಕಂಡಾಗ ಅವನ ಸಹೃದಯತೆಯ ಕಡೆ ನೋಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿಯಂತೆ ಕಂಡಾಗ ಅವನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಗಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು. ತಿಮುನು ಅಂದುದೇ ಸತ್ಯ, ಅವನು ತುಳಿದುದೇ ಹಾದಿ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು ಎಂಬ ಹಟೆ ತಿಮುನಿಗೆಳ್ಳಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನೊಬ್ಬ ಅರಸಿಕ ಗೊಡ್ಡ ರಾಜಕಾರಣಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಜುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜೀವ ಹಿಡಿಯುವ ನೀರಸ ದಡ್ಡನೂ ಅಲ್ಲ. ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯ ನಿಯಮ; ಅದರ ಸಹನೆ ಮಾನವ ಧರ್ಮ.

ಓದುಗರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನಂತೂ ಇಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವದ ತ್ಯವಶ್ಯ. ಚೇಷ್ಟೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಗುಳುಗುಳು ನುಂಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೂಡಬೇಡಿ ದಯವಿಟ್ಟು. ಅರ್ಜೀರ್ಣವಾಗಿ ತಲೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಬರಲೂ ಸಾಕು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಚೇಷ್ಟೆಗಳ ಸ್ವಾದವನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿ ಸವಿದಂತಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೊಂಚವನ್ನೇ ತಿಂದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಗಿಯುವದು ಹಿತ ಎಂಬುದು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಷ್ಟು ತಲೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮಾತಲ್ಲವೆ? ಆಗಿಷ್ಟು ಈಗಿಷ್ಟು ಓದಿ ಉಕ್ಕಿ ಬಂದಷ್ಟು ನಕ್ಕು ಹೊರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒಳಗಡೆ ಹೊರಳಿಸಿ ಸತ್ಯತೆಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡುವದು ಅನುಪಾನದ ಕ್ರಮ. ತಿಮುನ ತಲೆ ತೋರಿಸುವ ಜಂಬ ಕೊಚ್ಚಿ ಗುಡ್ಡದಂತಹ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಸಧ್ಯ ತಿಮುನ ಜುಟ್ಟಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಕಂಡರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವು ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲ. ಕಂಣು ಕುಕ್ಕುವ ನಡುಹಗಲಲ್ಲಿ ಅರುಂಧತಿಯನ್ನು ಕಂಡೆನೆಂಬ ಮುಲಾಜಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರೂ ಹೋಗಬೇಕಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಇನ್ನಾರಾರಿಗೆ ಋಣಿ! ಮನದ ಕಂಠಿನಿಂದ ನಾ ಕಂಡ ತಿಮುನನ್ನು ಕುಂಚಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಚೆತ್ರಿಸಿ ಓದುಗರ ಕಂಠ ಮುಂದೆ ತಂದಿರುವ ನನ್ನ ಕಿರಿ ಗೆಲೆಯ ನರಸಿಂಹನಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿವಂದನೆಗಳು ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೆ ತೀರಿತೆ? ತಿಮುನನ್ನೇ ಚೆತ್ರಿಸಿದ ಸಿಂಹನ ಕುಂಚಿಗೆ ಬೊಮ್ಮನ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಎಂದದಾರೋ ಅದರಂತೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಕರ ಬಗ್ಗೆ - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾದರಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯದು ಎಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ತಿಮುನ ತಲೆ ತಿರುಗಿದೆ ಎಂದಾರೂ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಕಾರಣ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊಸತೆಂದ

ಕೂಡಲೆ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು ಅಂಜುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಜನರುವಾಗ ಹಿಂಜರಿ ಯದೆ ಆದರದ ಕೈಚಾಚಿ ತಿಂಮನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ “ತಿಂಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ”ಯ ಮಾಲಕರಿಗೆ ತಿಂಮನು ಅಶೀರ್ವದಿಸಿ ಭಲಾ ಎಂದು ಬೆನ್ನು ಚೆಪ್ಪರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಓಡುವ ತಿಂಮನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಡಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿಯು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ “ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕ”ಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ರಸಿಕ ಓದುಗರಿಗೆ ಅದಿಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ತಿಂಮನನ್ನು ತೋರುತ್ತ ಮಹದುಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ರಸ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಿಂಮನ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಗಳ ಹೊಣೆಹೊತ್ತು ರಸಿಕ ಓದುಗರಿಗಂತೂ ನಾನು ಸದಾ ಋಣಿ. ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಕರೆಗೆ ಓ ಕೊಟ್ಟು ‘ಅಗ ಬಾ, ಈಗ ಬಾ, ಹೋಗಿ ಬಾ,’ ಎನ್ನದೆ ಕೂಡಲೆ ಅಮರಿಕೆಯಿಂದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿ ತಿಂಮನ ತಲೆಗೆ ಕಿರೀಟವನ್ನಿಟ್ಟು ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಾನು ಆಭಾರಿಯೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಬರೀ ನಾಟಕದ ಮಾತು ಆದೀತು. ತಿಂಮನ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾತ್ರವು ಅವರ ಪಾತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ತಿಂಮನಲ್ಲಿಯ ತಿಂಮತನವನ್ನು ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಿ ತಿಂಮನ ಸರ್ವಶೋಮುಖದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ‘ರೈತ’ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಶ್ರೀ ಕೋ. ಚಿನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕಾರಣರಿದ್ದಾರೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ತಿಂಮನ ತಲೆಯ ಇತಿಹಾಸವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೆದುರು ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗುವಂತೆ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಧನ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಕಡೆಯ ಮಾತನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸೋಣ. ಜೀವನವನ್ನೊಂದು ಸ್ಮಶಾನಯಾತ್ರೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ನಕ್ಕರೆ ಹಲ್ಲು ಕಂಡಾವು ಎಂದು ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಕುಳಿತ ಅಳುಬುರುಕ ಮಡಿವಂತರ ಗೊಡವೆ ತಿಂಮನಿಗಿಲ್ಲ. ನಗ ಬಲ್ಲವರೆಲ್ಲರೂ ತಿಂಮನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪದೇ ಕೈಯಾಡಿಸಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ನಕ್ಕರೆ, ಬಾಯಿತುಂಬ ಸಕ್ಕರೆ, ಅಗೋ ನೋಡಿ, ತಿಂಮನ ತಲೆ!

ನಿಮ್ಮ ತಿಂಮನ ಗೆಲೆಯ

ಬೀಚಿ

ಅ ಪ ಣ

ಕೊಂಡು ಓದುವ

ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ

ತಲೆಯಲ್ಲೇನೇನಿದೆ ?

ಗುರುಕುಲ

ನಾನು---ನಮ್ಮಪ್ಪ
ಆಪ್ತನ ನೆನಪು
ತಿಮ್ಮನ ಸ್ಥೂಲ
ಕಿವಿ ಇಲ್ಲದ ಕುರುಡ
ವಯಸ್ಸು ಕಾರಣ
ಹಲ್ಲು ಕಂಡಾವು
ತಿಮ್ಮನ ಮರಣ
ನಪಾಸಾದ ಮಾಸ್ತರರು
ತಿಮ್ಮನ ಬೆಳ್ಳು
ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಸಾದ
ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ
ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ
ಚರ್ಚಿಲ್ ತಿಮ್ಮ
ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ
ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಗದ !
ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕು
ತಿರುಮಂತ್ರ
ಅಣಗೊಂದು ಅನೆ
ತಿಮ್ಮನ ಕ್ಲಾಸು
ನಂಗನಿಸಿದ್ದು

ಭಾಷಣ ಭೂಪರು

ಉಳಿದವರಾರು ?
ತಿಳಿತಲ್ಲಾ ?
ನನ್ನ ಭಾಷಣ
ಸ್ವಂತ ಡಬ್ಬಿ
ಉತ್ತಮ ಉಪಯೋಗ

ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ
ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರ
ನಾಡಹಬ್ಬದ ಭಾಷಣ
ಯಾರು ಮೊದಲು ?

ವೃತ್ತಿಗಳ ಒಳಗುಟ್ಟು

ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಿಯು ?
ನಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರು
ಜಾಣ ಡಾಕ್ಟರು
ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟುಗಳು
ಹೃದಯ ರೋಗ
ಎರಡು ಗುಣಗಳ ವಕೀಲ
ತಕ್ಕ ಪಾರ್ಟಿ
ಅತ್ಯಹತ್ಯೆ
ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಡಾಕ್ಟರರು
ಸರಿಯಾದ ಸಂಶಯ ?
ವೃತ್ತಿ ಏನು ?
ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸೆ
ಅಭ್ಯಾಸ ಕಾರಣ
ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವಕೀಲ
ಅನುಸರದ ಪರಿಹಾರ

ಕಲೆ-ಕೊಲೆ

ಏನು ಗತಿ
ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ
ಕಾಟು ಹಾಕುವ ಸ್ಲೂತಿ
ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಔಪದಿ
ಕಲಾಮಂದಿರ
ಹೃದಯದ್ರಾವಕ

ಸಂಸಾರಿಗ ತಿಂದು

ಅಯ್ಯೋ ! ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ !!
 ತಿಂದುನ ಜುಟ್ಟು
 ಜೀವದಾಸೆ
 ಏಕತಂತ್ರ ಜಗತ್ತು
 ಮಕ್ಕಳೆಷ್ಟು ?
 ತಿಂದುನ ಹೆಂಡತಿ
 ಅಹಿಂಸಾ ವಾದಿ
 ಅವರನ್ನೇ ಕರೆಯಿರಿ
 ತಕ್ಕಗುರು
 ಹೊಸ ಅಭರಣ
 ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು
 ತಿಂದುನ ತಪಸ್ಸು
 ವೀರಪುರುಷ ತಿಂದು
 ಹೆಡ್ಡತಿ ಕಾಗದ
 ಡಾರ್ವಿನ್ ವಾದ
 ತಿಂದುನ ಕನಸು
 ಲೈಫ್ ಇನ್ಸೂರ
 ನೆರಳಿನ ಆಕಾಶ

(ಅ) ರಾಜಕೀಯ

ನಮ್ಮ ಮಾತೇ
 ಅನುಪಾನ ಕ್ರಮ
 ವೀರ ರಮಣಿಯರು
 ಅಮೇರಿಕೆಯ ಗುಟ್ಟು
 ಧೂಮಕೇತು
 ಏಕೀಕರಣ?
 ಇಂದಿನ ಗಣಪತಿ
 ಪ್ರಶೋತ್ತರ
 ಸ್ವಚ್ಛತೆ

ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ
 ನಾಟಕದ ಉಪದೇಶ
 ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು
 ಮುಖ್ಯ ಪಾರ್ಟಿ
 ಶಾಸನ ಸಭೆ
 ಪರಿಹಾರ
 ತ್ರೈರಾಸಿಕ
 'ಜೈ'ರೋಗ
 ನನ್ನ ಕಸುಬು
 ಪಟಾಪ್ತಿ
 ಅವಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಳು
 ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನಿ ತಿಂದು
 ತಿಂದುನ ಸ್ಮಾರಕ
 ಮುಂದುವರಿದ ವೀರ
 ಕೊರತೆಗೆ ಮದ್ದು

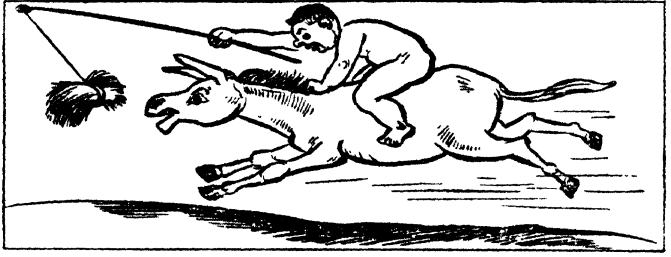
ಉಳಿದೆಲ್ಲ

ತಿಂದುನ ಕಳವು
 ನಿರ್ಲಾಸ
 ಕತ್ತಲಲ್ಲಿತ್ತು
 ಪ್ರೇಮ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆ
 ಬೆಲ್ಲ
 ಭಾವೀಭಾವ
 ಅವರ ಮೂಗು
 ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಡತೆ
 ಪುನಃ ಮದುವೆ
 ಸೆರೆ ಕುಡಿದರೆ
 ಅಡದೆ ಮಾಡುವನು
 ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಲಿಗಳು
 ಪಿಟೀಲು ಕೇಳಿದ
 ಇದೇನು ಮಹಾ ?

ಮಹಾತ್ಮ
ಶ್ರೀಖಂಡ
ಅಶ್ವೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಕೊಂಚ ಅವಸರವಿದೆ
ತಿಂಪುಸಿಗಿಸಿದಿದ್ದು
ಯಾವುದಾದರೂ ಸರಿಯೇ
ಆಡವಿಯ ದೆವ್ವ
ಕಡೇ ಮಾತು
ಸಾಹಿತಿ ತಿಂಪು
ಅಕ್ಕಲ್ಲ
ಕರ್ನೂರ್
ಭಿಕ್ಷೆ
ಉಡುಗೊರೆ
ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತ
ಸೆರೆಕುಡುಕ ತಿಂಪು
ಇದು ಏಜವೇ ?
ಬೀಗ ಮುರಿಯುವವರು
ದಂಪತ್ತೈರಿ ದೇವರು
ಜಾತೀಯ ತಳಹದಿ
ಅನುಭವ
ಯಾವುದು ಅನ್ಯಾಯ?
ಐದನೇ ನಂಬರ ಸೌಜನ್ಯ
ಹೆಸರು ಹಾಳು ಮೊಡುವ ಖಾತೆ

ಮಂಣು
ಕಂಠ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಬರೆಹಗಾರರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
ಸರ್ವಾಸ್ಪತ್ರೆಗಳು
ಅಲ್ಲಿಯ ಅಭ್ಯಾಸ
ಅತಿ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗ ?
ತುಪ್ಪದ ವಾಸನೆ ?
ಪತ್ರ ಬಂದಾಗ
ಪರಸ್ಪರ
ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ
ಕ್ಷಮಾಪಣೆ
ಪ್ರಾಣಿದಯೆ
ಗಡಿಬಿಡಿ
ಬರೀಬೋರ್ಡು
ಉತ್ಸಾಹ ಸಾಲದು
ಈಗೇನು ಮಾಡಬೇಕು?
ಕಡಲೆ ಗುಗ್ಗುರಿ
ಗಂಡ—ಹೆಂಡತಿ
ಊಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ
ಕಾಲು ಜಾಡಿಸುವ ಗೂರುಗಳು
ಎದುರು ಮನೆ ತಿಂಪು
ತಿಂಪುನ ಬಾಲ

ನಗುವು ಸಹಜದ ಧರ್ಮ; ನಗಿಸುವುದು ಪರಧರ್ಮ |
ನಗುವ ಕೇಳುತ ನಗುವದತಿಶಯದ ಧರ್ಮ ||
ನಗುವ ನಗಿಸುವ ನಗಿಸಿ ನಗುತ ಬಾಳುವ ವರವ |
ಮಿಗೆ ನೀನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೊ — ಮಂಕುತಿಮ್ಮ ||

— ಮಂಕು ತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ

ನಾನು—ನಮ್ಮವ್ವ

ಶಾಲೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ತಿಂಮ ಒಂದು ದಿನ. ಹೊಸ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೂಡಿದ. ಟೆಲಿಫೋನಿನ ಅಂಕೆಯ ತೂಬಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ತಿರಿವಿ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕರೆದ ಗಂಭೀರ ದನಿಯಲ್ಲಿ.

“ಯಾರು....ಹುಂ....ಸರ್....ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮಗ....ನನ್ನ.... ಮಗ....ತಿಂಮನಿಗೆ ಕೊಂಚ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥ, ಅಹುದು, ಅಹುದು.... ತಿಳಿಯಿತೇ ? ಕಾಹಿಲೆ....ಇವತ್ತು ಅವನು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿತೇ ! ”

“ತಾವು ಯಾರು ಮಾತನಾಡೋದು ? ” ಎಂದು ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿತು.

ಗಾಬರಿಯಿಂದ ತಿಂಮ “ನಾನು ಸಾರ್, ತಿಂಮ-ಅಲ್ಲ ಸಾರ್.... ನಾನು ನಮ್ಮವ್ವ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ”

○

○

○

ಅಪ್ಪನ ನೆನಪು

ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸವಿಾಪ ಬಂದಿತೆಂದು ತಿಂಮನಿಗೆ ಪ್ರಾವ್ವೇಟೆ ಟ್ರ್ಯಾಪನ್ ಆರಂಭ ಮಾಡಿಸಿದರು ಅವನಪ್ಪ. ಹೊಸ ಗುರುಗಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ದೀಪದ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತರು. ಹಲಿಗೆ ಹಿಡಿದು ತಿಂಮನೂ ಕುಳಿತ. ತಿಂಮನ ತಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತರು. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಗುರುಗಳು ಗಣಿತವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಿಂಮ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನುಡಿದ “ ನೀವು ಹೇಳುವಾಗ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪನ ನೆನಪಾಗುತ್ತೆ ಸಾರ್”

“ಯಾಕೋ ತಿಂಮ” ಎಂದರು ಗುರುಗಳು.

“ ಅಪ್ಪನಿಗೂ ಗಣಿತ ಬರುವದಿಲ್ಲ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

ಮೂರು

ತಿಂಮನ ಸ್ಕೂಲು

ಚೋರಿ ಕೇಸಿನ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಮುದ್ದಾಯಿಗೆ ಮೂರು ವರುಷ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಪೋಲೀಸರು ಕೈಕಾಲಿಗೆ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ತಗಲಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೈದಿಯು ಅಳುವದನ್ನೂ ಕರೆಯುವುದನ್ನೂ ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿದ. ಪೋಲೀಸರು ಅವನನ್ನೊಂದರದರ ಎಳೆದರು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗೌಜಾಗಿ ಜನರ ಗುಂಪು ಸೇರಿತು. ಎಲ್ಲೆಂದಲೋ ಬಂದವನೇ ತಿಂಮ ನೇರವಾಗಿ ಪೋಲೀಸರ ಬಳಿ ನಡೆದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ.

“ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಇವನನ್ನು ಒಯ್ಯೋದು?”

“ಜೈಲಿಗೆ”

“ಜೈಲಿಗೆನಾ ಈ ರಂಪು. ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೇನೋ ಎಂದು ನೆನಪಿದೆ”

ಕಿವಿ ಇಲ್ಲದ ಕುರುಡ

ಅನಯವಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಅರ್ಥ ಗಂಟೆ ವಿವರಿಸಿ ಗುರುಗಳು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು ತಿಂಮನನ್ನು.

“ಕಿವಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?”

“ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ ಸಾರ್”

“ಅಲ್ಲವೋ, ಕಿವಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಕಿವಿ.”

“ಅಹುದು ಸಾರ್, ಕಿವಿ ಇಲ್ಲದಾಗ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವದಿಲ್ಲವೇ?”

ವಯಸ್ಸು ಕಾರಣ

ತಿಂಮನಾಡಿದ ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪೆಂದು ಅವನ ನಾಸ್ತರು ತಲೆ ಕುಕ್ಕಿ ಬೈದರು.

“೧೫ ವರ್ಷದ ಕತ್ತೆ ಆಗಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಿ, ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಪಂಡಿತ ನೆಹರೂರವರು ಹಿಡಲು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ಆಗಲೆ”

“ನಿಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅವರು ಹಿಂದಿ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿದ್ದರು ನೋಡಿ ಸಾರ್” ಎಂದು ತಿಂಮನ ಗುರುಗಳ ಮುಖ ನೋಡಿದ.

ಹಲ್ಲು ಕಂಡಾವು

ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಿಂಮನ ಮೇಷ್ಟ್ರು ‘ಕಾಪಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಿ’ ಎಂದು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರು. ಬಾಯ ತಾನಾಗಿಯೇ ತೆರೆಯಿತು.

ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಪಿ ಬರೆದಿಟ್ಟು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ತಂದು ತೋರಿಸಿದರು. ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ತಿಂಮನನ್ನು ನೀನೇಕೋ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ?’ ಎಂದು ಗದರಿಸಿದರು.

“ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳಿದೆ ಸಾರ್” ಎಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದ.

“ನಕ್ಕವರ ಹಲ್ಲು ಕಂಡಾವು” ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮರು ದಿನವೇ ಹಲ್ಲುಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ತಿಂಮನ ಮರಣ

ತಿಂಮನಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟರು. ತಿಂಮನ ಇತ್ತೀಚೆಯಾಯಿತೆಂದು ಸಿದಿಗೆ ಬಿಗಿದು ನಾಲ್ವರು ಭುಜ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟರು.

ತಿಂಮನ ಹೆಣ ಊರ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಶಾಲೆಯ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಹುಡುಗರು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರು. ತಿಂಮನ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹೊಡಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ “ತಿಂಮಾ ಹೋಗ್ತೀಯಾ” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನುಡಿದರು.

‘ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ, ಮೇಷ್ಟ್ರು’ ಎಂದವನೆ ತಿಂಮ ಸಿದಿಗೆಯಿಂದ ಜಿಗಿದು ಹಾರಿ ಮನೆಗೆ ಓಡಿದ.

ನಪಾಸಾದ ಮಾಸ್ತರರು

ಬೇಸಿಗೆ ರಜ ಮುಗಿಯಿತು. ಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೇಳಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ನಿಂತರು. ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ತಿಂಮ, ಆತನ ಅಕ್ಕನ ಗಂಡನೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ! ಮಂತ್ರಿ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರು ತಿಂಮನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮೇಲಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು. ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯುತ್ತ ತಿಂಮ ಹೊರಟಾಗ ಹಳೆಯ ಮಾಸ್ತರರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು.

“ಎನೋ ತಿಂಮಾ, ಪಾಸು ಆದಿಯೇನೋ?”

“ಓಹೋ.”

“ಈಗ ಯಾವ ತರಗತಿಗೋ ಬಂದಿ?”

“ಐದರಿಂದ ಆರನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದೆ ಸರ್. ನೀವೇನು ಸಾರ್ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ? ಆಗಲೂ ಅದೇ ತರಗತಿ ಈಗಲೂ ಅದೇ ತರಗತಿ!”

ತಿಂಮನ ಬೆಳ್ಳು

ಶಾಲೆಗೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವಸರದಿಂದ ತಿಂಮನ ತಾಯಿ ಊಟ ನೀಡಿದಳು. ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ತಿಂಮನ ಬಟ್ಟೆಬರೆ ಹುಡುಕಾಡಿದ. ಅಂಗಿ ಚಲ್ಲಣ ತಂದು ತಾಯಿ ತೊಡಿಸಿ ಬೆಳ್ಳಿಗಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಾಡಿದಳು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. “ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗೋ ಸಾಕು” ಎಂದು ತಾಯಿ ತ್ವರೆ ಮಾಡಿದಳು.

“ಬೆಳ್ಳು ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಗಮ್ಮಾ ಹೋಗೋದು?” ಚಲ್ಲಣ ನಿಲ್ಲುತ್ತೆಯೇ?” ತಿಂಮನ ತಕರಾರು ಹೂಡಿದ.

“ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳು; ಈಗೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತೆ?” ಎಂದು ತಾಯಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಬೆಳ್ಳು ಇಲ್ಲದಲೇ ಚಲ್ಲಣ ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೊಂದು ಉಪಾಯವಿದೆಯಮ್ಮಾ”

“ಏನೋ ತಿಮ್ಮಾ ಅದು?”

“ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ ಉಂಡುಬಿಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದ ತಿಂಮನ

ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಸಾದ

“ತಿಂಮಾ”

“ಎನಪ್ಪಾ ?”

“ಹಿಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು.”

“ಎನು ಪ್ರಸಾದವಪ್ಪಾ ಇದು ?”

“ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಸಾದವೋ ತಿಂಮಾ; ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹುಡುಗರು ತಿನ್ನಬೇಕು”

“ಎಕಪ್ಪಾ ಇದನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕು?”

“ಇದನ್ನು ತಿಂದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರುತ್ತೆಯೋ ತಿಂಮ”

“ಕೊಂಚ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಪ್ಪಾ.”

“ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಎತಕ್ಕೋ ? ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀದಿ ?”

“ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರರಿಗಪ್ಪಾ.”

ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ

ತಿಂಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರವು ಇಂತಿದ್ದಿತು :

(೧) ವಲಯಗಳೆಷ್ಟು?

(೨) ಮೂರು ವಲಯಗಳಾವವು?

(೩) ಉಷ್ಣ ವಲಯ, ಶೀತ ವಲಯ, ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಲಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭೇದವೇನು?”

ಆದಕ್ಕೆ ತಿಂಮನ ಉತ್ತರಗಳು ಹೀಗಿದ್ದವು :

(೧) ಎರಡನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

(೨) ಮೂರನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

(೩) .....

ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಿಂಮ ಉತ್ತಮ ವ್ವಾರ್ಧ್ಯಗಳಿಂದ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ

ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಮ್ಮಾ ”

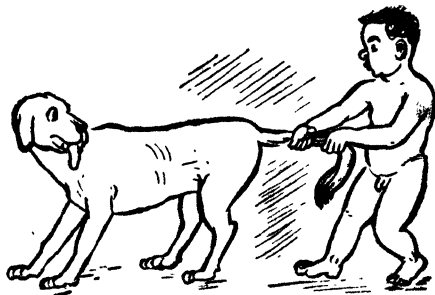
“ ಜಾತೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಕೂಡದಂತಪ್ಪಾ ”

“ “ ಅಹುದೋ ತಿಮ್ಮಾ ”

“ ಇವನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿಡಕೂಡದೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆಯಂತಪ್ಪಾ ”

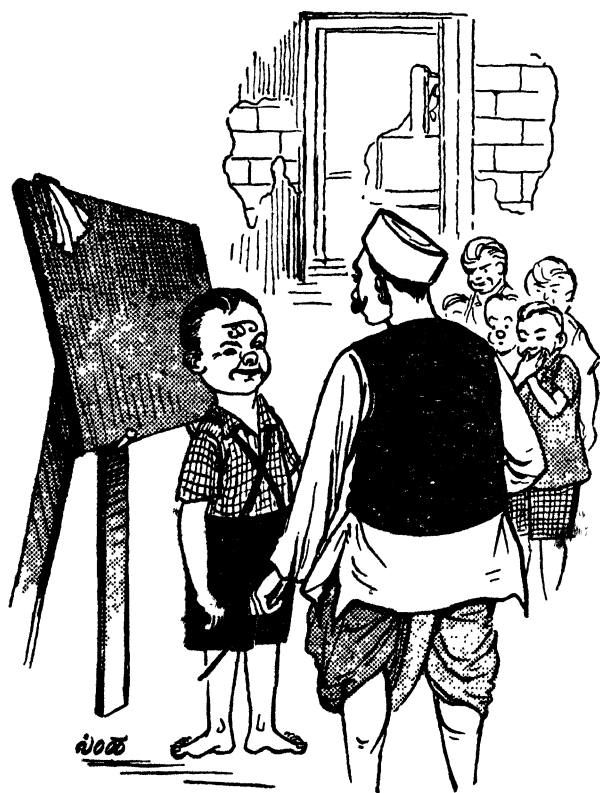
“ ಅಹುದೋ ತಿಮ್ಮಾ ”

“ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಕಿತ್ತಲ್ಲಪ್ಪಾ ? ”

ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೇ ಜಗ್ಗಿ ಅದೇಕೆ ಗುರ್ ಎನ್ನುತ್ತೀ?

ಹನ್ನೊಂದು

ಚರ್ಚೆಲ್ ತಿಂಮ

ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ “ಪಾ” ಎಂದು ಬರೆದುಕೊಂಡು ತಿಂಮ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದ. ಜೊತೆ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ನಗೆಯಾಡಿ ಮೇಷ್ಟ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು.

“ಇದೇನೋ ತಿಂಮ ವಿಕಾರ?”

“ವಿಕಾರವಲ್ಲ ಸಾರ್, ಇದು ಪಕಾರ”

“ಏತಕ್ಕೋ ಇದು”

“ಪಾಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾರ್”

“‘ಪಾ’ ಎಂದು ಬರೆದುಕೊಂಡರೆ ಪಾಸು ಆಗುತ್ತಿಯೇನೋ!”

“‘ವಿ’ ಎಂದು ಬರೆದ ಕೂಡಲೇ ವಿಜಯ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೇನು ಸಾರ್?”

ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ

ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾಠ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾಸ್ತರರೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರು.

“ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಾಲಾಣಿಯನ್ನು ಈ ಗಾಜಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಸಿಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ, ಈ ಕಾಲಾಣಿ ಕರಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ?”

“ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಧ್ವನಿ ಬಂದಿತು.

“ಏಕೆ?” ಎಂದರು ಮಾಸ್ತರರು.

“ಕಾಲಾಣಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮಗೇನು ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲವೇನು ಸಾರ್” ಎಂದ ತಿಂಮ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಗದ !

ತಿಂಮನ ಮನೇಲಿ ಸಂತರ್ಪಣೆ. ಗುಂಪು ಗುಂಪು ಜನರು ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟರು.

“ ತಿಂಮಾ ” ಎಂದು ಕೂಗಿದರು ಅವನಪ್ಪ.

“ ಬಂದೆ ” ಎಂದವನೇ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತ.

“ ಈ ಪಾತ್ರೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆಲ್ಲ ಬರೆದುಕೋ ” ಎಂದರು.

“ ಸರಿ ” ಎಂದವನೇ ಜೇಬಿನಿಂದ ಸ್ತೀಸಕಡ್ಡಿ ತೆಗೆದು ‘ ಕಾಗದ ? ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ತಿಂಮನ ತಂದೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು.

‘ ಡಬರಿ ’

‘ ಹೂಂ ’

‘ ಪಂಚ ಪಾತ್ರೆ ’

‘ ಹೂಂ ’

“ ಸೌಟ್ರು ”

“ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಗದ ? ” ಎಂದು ತಿಂಮ ಕೈಯೊಡ್ಡಿದ.

“ ಏನೋ ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿಕೊಂಡರು ಅವನಪ್ಪ.

“ ಈ ಕಾಗದ ತುಂಬಿದೆಯಪ್ಪಾ ” ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟ.

“ ತುಂಬಿತು ! ” ಕೋಪಾಶ್ಚರ್ಯಗಳಿಂದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, ಬರೆದವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಕಾಗದವು ತುಂಬಿದುದು ನಿಜ. ಪಾತ್ರೆಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿ ಸಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲಿದೆ ಸೌಟಿಗೆ ಸ್ಥಳ ?

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕು

ಬೇರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಓದಲು ಹೋಗಿದ್ದ ತಿಂಮನ ಹಣದ ಹಾದಿ ಕಾದು ಬೇಸತ್ತು, ತಂದೆಗೆ ತಾರು ಮಾಡಿದ.

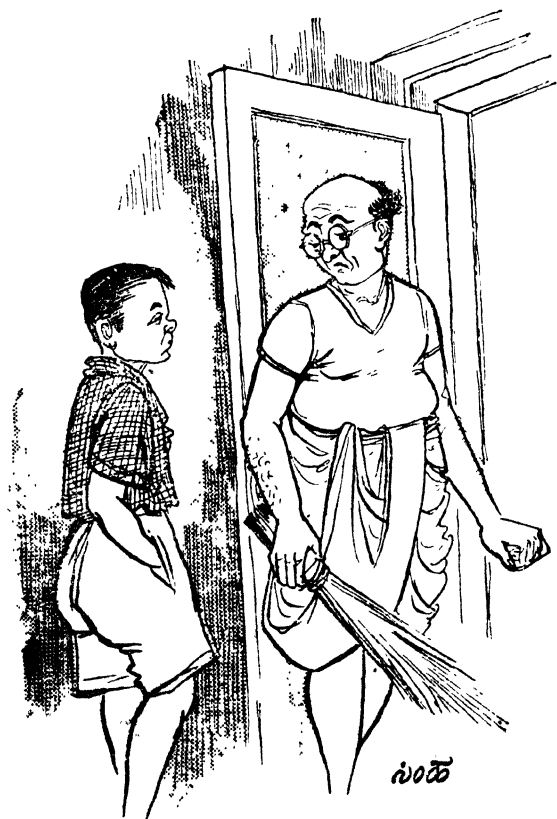
“ತಕ್ಷಣ ರೂ. ೨೫ ಕಳಿಸದಿದ್ದರೆ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತೇನೆ”

ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು ಹಿಂದೆಯೇ. “ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊ”

ತಿಂಮನ ಪುನಃ ತಾರಿನಿಂಥ ತಿಳಿಸಿದ—

“ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ. ಮದರಾಸಿಗೆಹೋಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ ಗಾಡಿ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ತಕ್ಷಣ ರೂ. ೪೦ ಕಳಿಸು.

“ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ರೂ ೨೫ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನದಿಗೆ ನೀರು ಬರುವ ವರೆಗೂ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಾಕು ತಾನೆ” ಎಂದುತ್ತರ ಬಂದಿತು.

ತಿರುಮಂತ್ರ

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮನೆಗೆ ತಿಂಮ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದ.

“ಕೊಂಚ ನಿಘಂಟು— ಡಿಕ್ಕನ್ನರಿ ಕೊಡ್ತೀರಾ ಸಾರ್?”

“ಹೊರಗೆ ಒಯ್ಯಕೂಡದು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು”

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ಮೇಷ್ಟ್ರು ತಿಂಮನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು.

“ಬನ್ನಿ ಸಾರ್ ಕುಳಿತುಗೊಳ್ಳಿ”

“ಕೂಡಲು ಸಮಯವಿಲ್ಲಪ್ಪ ತಿಂಮ, ಕೊಂಚ ಕಸಬರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ.”

“ಅಗತ್ಯ ಕೊಡತೇನೆ ಸಾರ್. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹೊರಗೆ ಒಯ್ಯಕೂಡದು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು.”

ಆಣೆಗೊಂದು ಆನೆ

ತಿಂಮನ ಶಾಲೆಯ ತನಿಖೆಗೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಬರುವವರಿದ್ದರು. ಕೊಂಡು ತಂದ ಹೂಮಾಲೆ ಒಣಗಿ ಹೋದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಬಂದಿಳಿದರು. ತಿಂಮನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸುರುವಾಯಿತು.

“ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

“ಬರುತ್ತೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಕೇಳಲೇ ?”

“ ಆಗಲಿ”

“ಒಂದು ಆಣೆಗೆ ನಾಲವಾಣೆಯಾದರೆ....”

“ಇದು ಏನು ಲೆಕ್ಕವೋ ತಿಂಮ, ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜೂಜಾಡುವವರ ಲೆಕ್ಕದಂತಿದೆ. ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಕೂಡದೆ. ?”

“ಸರಿ. ಒಂದು ಆಣೆಗೆ ಒಂದು ಆನೆ ಆದರೆ.....?”

“ಏನೋ ಅನ್ಯಾಯ ಇದು? ಆಣೆಗೆ ಒಂದು ಆನೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?”

“ಸಕ್ಕರೆ ಆನೆ ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

ಹದಿನೇಳು

ತಿಂಮನ ಕ್ಲಾಸು

ಮಾಸ್ತರ ತಿಂಮ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಮುಂದಿನ ಬೆಂಚುಗಳು ಖಾಲಿ ಇದ್ದವು. ಹಿಂದಿನ ಬೆಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ಹುಡುಗರ ಮಾತ್ರ ಆಕಳಿಸುತ್ತ ಅಡ್ಡಾಗಿದ್ದರು. ಕ್ಲಾಸು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಗಂಟೆಯಾಗಿ ಮುಗಿಯಲು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಇದ್ದರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಹುಡುಗರು ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ತಿಂಮ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮನೆಗೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದ.

ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದ.

“ಹೋದವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ, ಇರುವ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೇ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ಸಾರಾ” ಎಂದ.

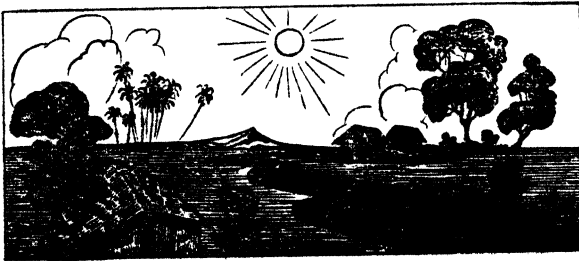
“ನನ್ನ ಕ್ಲಾಸು ಅಂದರೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರಾ; ಏನು ಗತಿ?” ತಿಂಮ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿದು ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿದ.

ನಂಗನಿಸಿದ್ದು

ಪಂಚಾಯತಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ದೊಡ್ಡೂರ ವಕೀಲರ ಏಜೆಂಟರೂ, ಹಳ್ಳಿಯ ಪೋಷ್ಠ ಮಾಸ್ತರರೂ, ಸರಕಾರೀ ಸಹಕಾರಿ ಅಗ್ಗದರದ ಕಾಳಿನ ಅಂಗಡಿ ಒಡೆಯರೂ, ಅನ್ನ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರೂ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಗಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನ ಊರಹಿರಿಯ ಮುಖಂಡರಾದ ಮುರಗಿಗೌಡರು ಟಪಾಲು ಬಸ್ಸಿನ ಹಾದಿ ಕಾದು ಬೇಸತ್ತು, ಮಳೆಗೆ ಹೆದರಿ ತಿಂಮನ ಶಾಲೆ ಯಲ್ಲಿ ತೂರಿದರು. ತಕ್ಕ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಇದ್ದೊಂದು ಮೂರು ಕಾಲಿನ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಗೋಡೆಗಾಣಿಸಿ ತಿಂಮನ ಅವರನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ನದಿ, ಬಹುದಟ್ಟವಾದ ಗುಡ್ಡ, ಆಳವಾದ ಅಡಿವೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಹೇಳಿಸಿ, ಪ್ಲಿಜಿಟಿಂಗ್ ಬುಕ್ಕನ್ನು ಮುಖಂಡರ ಮುಂದಿಕ್ಕಿ 'ನಿಮಗನಿಸಿದ್ದು ಬರೆಯಿರಿ' ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿದ.

‘ತಿಂಮನ ಟಪಾಲ ಬಸ್ಸಿನಂತ ಮನಿಶ. ಪ್ಯಾಸೆಂಜರಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಲಿ ತುಸ ಜಲ್ದಿ, ತುಸ ತಡ, ಅಂತೂ ಸಾಲಿ ತೆಪ್ಪಾಕೆಲ್ಲ. ಈತಗೇರಿಸಬೇಕು. ನಂಗನಿ ಸಿದ್ದು ಮುರುಗಿಗಿಡ.’

ಎಂದು ಬರೆದು ಮೋಟಾರು ಹಾರ್ನ ಕೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಓಡಿದರು.

ಉಳಿದವರಾರು ?

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಮ್ಮನಾ ? ”

“ ಪಾನನಿರೋಧದ ಸಭೆಯು ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿತ್ತುಪ್ಪಾ ”

“ ಏಕೋ ತಿಮ್ಮನಾ ? ”

“ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರಪ್ಪಾ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ಕುಡುಕರಿದ್ದಾರೆಂದು ”

“ ಇದು ನಿಜವೋ ತಿಮ್ಮನಾ ”

“ ಆಗ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹತ್ತೇ ಜನರಿದ್ದರಪ್ಪಾ ”

“ ಮುಂದೇನಾಯಿತೋ ತಿಮ್ಮನಾ ? ”

“ ಉಳಿದ ಒಂಬತ್ತು ಜನರು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದರಪ್ಪಾ, ತಾವಂತೂ ಕುಡುಕರಲ್ಲವೆಂದು. ”

ಲಾರಿಗೆ ಅಂಜುವ
ಹೇಡಿಗಳಲ್ಲ

ಆಯ್ಕೆಯೋ ತಿಮ್ಮನ
ಭಾಷಣವೇ !

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು

ತಿಳಿತಿಲ್ಲೋ ?

ನಾಡಹಬ್ಬದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ಪರಸ್ಪರದಿಂದ ಬಂದ ಮಾಸ್ತರರ ಭಾಷಣವು ಬಿಳಿ ಮೋಡದ ಮಳೆಯಂತೆ ಸುರಿಯಿತು.

ಕಡೆ ಬೆಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ತಿಂಮನಿಗೂ ಅವನ ಗೆಲೆಯನಿಗೂ ಗುಜು ಗುಜು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ವಾದವಿವಾದವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ, ಬಾಯಿಗೆ ಬಾಯಿ ಹತ್ತಿ, ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬೆಳೆದು, ಕೈಗೆ ಕೈ ಹತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವರಿವರು ಓಡಿ ಬಂದು ಜಗಳವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತಿಂಮನನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದರು. ಭಾಷಣಕಾರರಾದ ಮಾಸ್ತರರು ತಿಂಮನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

“ ಅದೇಕೋ ತಿಂಮಾ, ಅವನೊಡನೆ ದ್ವಂದ್ವ ಯುಧಕ್ಕೇ ಸುರು ಮಾಡಿಡಿ ? ಏನಂದನೋ ಅವನು ? ”

“ ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಎಣಿಸಿದ್ದೇನೆ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬರಾಬರಿ ಒಂದನೂರ ಏಳು ‘ತಿಳಿತಿಲ್ಲೋ’ ಬಂದವು. ಒಂದನೂರ ಐದೇ ಬಂದವೆಂದು ಅವನು ವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ತಿಂಮ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ನನ್ನ ಭಾಷಣ

ಭಾಷಣಕಾರರು ವಿಷಯದ ಐಬು ಹತ್ತಗೊಡದೆ ಮೂರು ತಾಸು ಭೇಕರವಾದ ಭಾಷಣದ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿದರು. ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಎದ್ದು ಹೋಗದೆ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿದರು. ಸಭೆಯು ಬರಿದಾದಂತೆಲ್ಲ ಭಾಷಣವು ಕಳೆಗಟ್ಟಿತು. ಆವೇಶಪೂರಿತರಾದ ಭಾಷಣಕಾರರ ಮುಂದೆ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿ ಇಡೀ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಮನೊಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತ.

“ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಲು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನಲ್ಲ, ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕು” ಎಂದು ಭಾಷಣಕಾರರು ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟು ನುಡಿದರು.

“ ತಮ್ಮದಾದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಭಾಷಣವಿದೆ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

ಸ್ತಂತ ಡಬ್ಬಿ

ಗ್ರಾಮ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕ ಸೇವನೆಯ ನಿಷೇಧದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಓರ್ವರು ನಾಸಿಕದಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು.

“ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ ತೊಂಬತ್ತು ಜನರು ನಶ್ಯ ಹಾಕುವವರಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಲಾಂಛನಾಸ್ಪದವಾದ ಮಾತು. ”

“ ಈ ತೊಂಬತ್ತರಲ್ಲಿ ಡಬ್ಬಿ ಇಟ್ಟವರು ಸೇಕಡ ಹತ್ತೂ ಸಹ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವ ಮಾತು ” ಎಂದು ತಿಂಮ ನುಡಿದು ಭಾಷಣ ಕಾರರ ಡಬ್ಬಿಗಾಗಿ ಕೈ ಚಾಚಿದ.

ಉತ್ತಮ ಉಪಯೋಗ

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದರು ಒಂದು ಬಾರಿ.

“ ದನದ ಸೆಗಣೆಯ ಉತ್ತಮ ಉಪಯೋಗವೇನು ? ”

“ ಹೊರಗೋಡೆ ಮತ್ತು ನೆಲವನ್ನು ಬಳಿಯಲು ಬರುತ್ತದೆ ಸಾರ್ ” ಎಂದ ಒಬ್ಬ.

“ ನಿನ್ನ ತಲೆ. ಅದರ ಉತ್ತಮ ಉಪಯೋಗ ಯಾವುದು, ನೀನು ಹೇಳೋ ? ”

“ ಗೋಡೆಗೆ ಕುರುಳು ತಟ್ಟಬಹುದು ಸಾರ್ ” ಎಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ.

“ ಅದೂ ಅಲ್ಲ. ”

“ ನಾನು ಹೇಳಲೇನು ಸಾರ್ ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

“ ಹೂ, ಹೇಳೋ ನೋಡೋಣ. ”

“ ಭಾಷಣಕಾರರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಬಹುದು ಸಾರ್ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಿಂಮ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಿಂಚಿ ಎರಿದ.

ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ

ಚತುರ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ‘ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಒಬ್ಬ ರೈತನಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು ರೈತ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ‘ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಕಾರನಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು ಕೂಲಿಕಾರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ‘ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಒಬ್ಬ ನೌಕರನಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು ನೌಕರರ ಸಂಘದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತಿಗೊಮ್ಮೆ ನುಡಿದು ಕರ ತಾಡನ ಮಾಡಿಸಿದರು. ತಿಂಮ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ.

“ನಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವಾಗಬೇಕೆ ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದ.

“ಎಲ್ಲಿಯೋ ತಿಂಮ?” ಎಂದರು ಭಾಷಣಕಾರರು.

“ವಿಧವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ”

“ಅಂತು ಬರುತ್ತೇನೆ”

“ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾತ್ರ ‘ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ’.....ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ.....” ಎಂದು ನುಡಿದು ತಿಂಮ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ನಿಂತ.

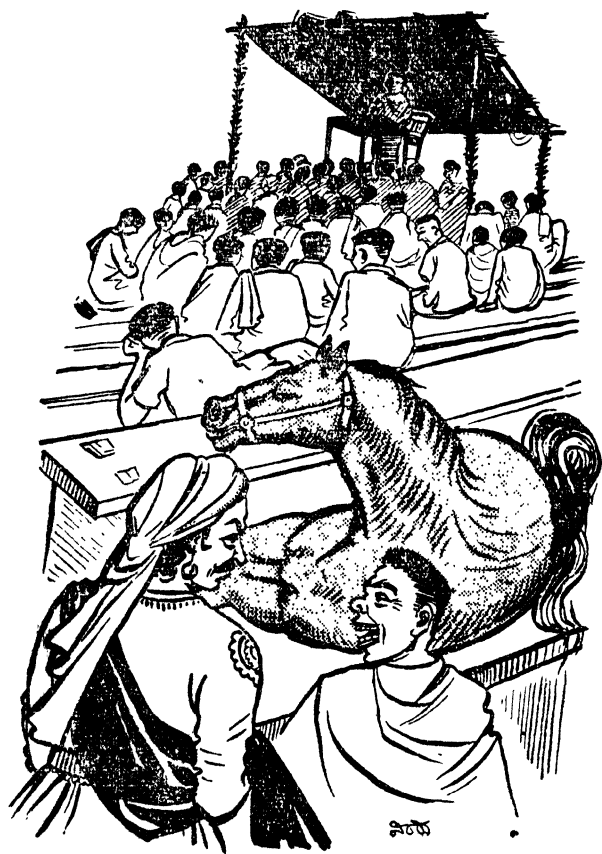
ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರ

ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಉಪನ್ಯಾಸವು ಊರ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಜರುಗಿತು. “ನೋವೆಂಬುದೆಲ್ಲಿದೆ? ಅದಕ್ಕೆಳ್ಳಿಷ್ಟು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಭ್ರಾಂತಿಯದು,” ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ, ಎಂದು ಭಾಷಣಕಾರರು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ತಿಂಮನೂ ತಲೆದೂಗಿದ, ಎಲ್ಲ ತಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ.

ಸಭೆಯ ವಿಸರ್ಜನೆಯನಂತರ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಕತ್ತೆ ಹಿಂಗಾಲು ಎಸೆಯುತ್ತ ತಿಂಮನ ಬಳಿ ಹಾಯಿತು. ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ ತಿಂಮ ಹಿಂದೆ ಹಾರಿದ. ”

“ಅದೇಕೋ ತಿಂಮ ಅಷ್ಟು ಭಯ? ನೋವೆಂಬುದು ಬರೀ ಮಾನಸಿಕ ಕಲ್ಪನೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಇದೀಗ? ಅದು ನಿನಗೆ ನೋವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲದೆ?”

“ಅಹುದು ಸ್ವಾಮಿ, ಆ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆ ಕತ್ತೆಗೆಲ್ಲಿದೆ ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಾಂಡಿತ್ಯ? ಅದು ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.”

ನಾಡಹಬ್ಬದ ಭಾಷಣ

ಮಹಾರಾಜರ ಕುದುರೆಗೆ ಬಹಳ ಕಾಹಿಲೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನವೇ ತಲೆ ಬುಡವಾಯಿತು. ರಾಜಪ್ರೇಮಿಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಮಯವಾದ ರಾಜನೊಟ್ಟಿಗೆ 'ಗೋಳೋ' ಎಂದು ಅತ್ತರು. ಎಲ್ಲರ ಸುದೈವದಿಂದ ವಿದೇಶದಿಂದೊಬ್ಬ ಪಶುವೈದ್ಯರು ಬಂದು ರಾಜರ ಕುದುರೆಗೆ ಜೀವದಾನ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಡೆಗೂ ಕುದುರೆ ಬದುಕಿತು. ಆದರೆ ಪಶುವೈದ್ಯರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

“ಈ ಕುದುರೆಗೆ ಗುಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಕೂಡಲೆ ನಿದ್ರೆಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾಯುತ್ತದೆ” ಎಂದರು.

ಮಹಾರಾಜರು ಚಿಂತೆಗೀಡಾದರು. ಉಪಾಯಕಾಣದೆ ತಿಂಮನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ತಕ್ಷಣವೇ ತಿಂಮ ಉತ್ತಮ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ.

“ಕುದುರೆಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವವಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇಕೆ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ಯೋಚನೆ? ನಮ್ಮ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಸಭೆಗೆ ಕರೆ ತನ್ನಿ. ನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆಯು ಭಾಷಣ ಮುಗಿಯುವ ಮುನ್ನವೇ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ.”

ಯಾರು ಮೊದಲು?

ವಾದಗ್ರಸ್ತವಾದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಉದ್ದುಡ್ಡ ಭಾಷಣ ಪನ್ನು ಬಿಗಿಯಹತ್ತಿದರು. ಸಭಿಕರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಎದ್ದು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸುರುಮಾಡಿದರು. ಭಾಷಣಕಾರರಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು.

“ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಖರೇ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಂತಿದೆ; ಆಗಲಿ, ಮೊದಲು ಮೂರ್ಖರೇ ಮಾತನಾಡಲಿ” ಎಂದು ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು.

ತಿಂಸು ವಿನಯದಿಂದ ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿಂತು ಭಾಷಣಕಾರರನ್ನು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದ.

“ಮೊದಲು ಮೂರ್ಖರೇ ಮಾತನಾಡಲಿ ಎಂದು ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಕಾರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ.”

ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಿಖು ?

“ಅಪ್ಪಾ”

“ಎನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಓ ಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೇ ನಪ್ಪಾ ? ”

“ಎನೋ ತಿಂಮಾ ಹೇಳಿದರು ? ”

“ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಕನಿಷ್ಠ ಆರು ತಿಂಗಳಾ ದರೂ ಮಾಸ್ತರನಾಗಿ ದುಡಿಯಲೇಬೇಕಂತಪ್ಪಾ ”

“ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಅಲ್ಲವೇನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ಒಳ್ಳೆಯದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ನಪಾನಾದವರಿಗೆ ಈ ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲವ್ವಾ ? ”

“ಇಲ್ಲವೋ ತಿಂಮಾ ”

“ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು ಬರೀ ಮಂತ್ರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಲಾಯಿಖು ! ”

○

○

○

ನಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರು

“ ತಿಂಮಾ ”

“ ಎನಪ್ಪಾ ? ”

“ ಡಾಕ್ಟರರ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಏನು ಹೇಳಿದ ಗೊತ್ತೇನೋ ? ”

“ ಏನು ಹೇಳಿದನಪ್ಪಾ ? ”

“ ಡಾಕ್ಟರರು ವಿದೇಶಿ ಔಷಧಿಗಳ ಏಜಂಟರಂತಲ್ಲೋ ? ”

“ ಛೇಛೇ ಅಲ್ಲವಪ್ಪಾ; ಪಾಪ ! ಅವರು ಯಮನ ಏಜಂಟರಪ್ಪಾ. ”

ಮೂವತ್ತೊಂದು

ತಿಂಮನ ತಲೆ

ವೃತ್ತಿಗಳ ಒಳಗುಟ್ಟು

ಜಾಣ ಡಾಕ್ಟರು

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂನಾ ? ”

“ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಹೊಸ ಡಾಕ್ಟರರೊಬ್ಬರು ಬಂದಾರಪ್ಪಾ ”

“ ಅಹುದಂತೆ ”

“ ಅವರು ಬಹು ಜಾಣ ಡಾಕ್ಟರಂತಪ್ಪಾ ”

“ ಅಹುದಂತೆ ”

“ ಅವರು ಡಾಕ್ಟರ ಆದ ಕೂಡಲೆ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಗೇ ಔಷಧಿ ಕೊಟ್ಟಿರಂತಪ್ಪಾ. ”

“ ಅಹುದಂತೆ ”

“ ಅಪ್ಪಾ.... ”

“ ಏನೋ....ತಿಂನಾ ? ”

“ ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಎರಡನೇ ಮದುವೆ ಆಯಿತಂತಪ್ಪಾ ”

!

ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟುಗಳು

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂನಾ ? ”

“ ಹೊಸ ಡಾಕ್ಟರರೊಬ್ಬರು ಬಂದಿದ್ದಾರಪ್ಪಾ ”

“ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ತಿಂನಾ ? ”

“ ಮಾರ್ಕೀಟಿನಲ್ಲಿ ದವಾಖಾನೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರಪ್ಪಾ ”

“ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಗಿರಾಕಿ ಬರುತ್ತಿಯೋ ? ಪಾಪ ! ”

“ ಅದೇಕಪ್ಪಾ ? ಅಲ್ಲಿಯೇ ಚನ್ನಾಗಿ ಹಣ ಬರುತ್ತಪ್ಪಾ ”

“ ಅದು ಹೇಗೋ ತಿಂನಾ ? ”

“ ಮಾರ್ಕೀಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೇನಪ್ಪಾ ಮತ್ತೆ, ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾರುವದು ? ”

ಮೂವತ್ತೆರಡು

ಹೃದಯ ರೋಗ

ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವಾಗ ಒಬ್ಬರು ಸತ್ತರು, ಸೀನೇಮಾ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸತ್ತರು, ಎಂಬ ಗಾಳಿ ಸುದ್ದಿಗಳು ಉರೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿದವು. ಅವರಿಗೇನಾಗಿದ್ದಿತು, ಎಂದು ತಿಂಮನ ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ. ‘ಹೃದಯ ರೋಗ’ವೆಂದರು. ತಿಂಮನ ತಲೆಗೆ ತೂರಲಿಲ್ಲ.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತ ನೋಡಿದ, ಉಗುರು ಕಡಿಯುತ್ತ ಬಹು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನೇರವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ-

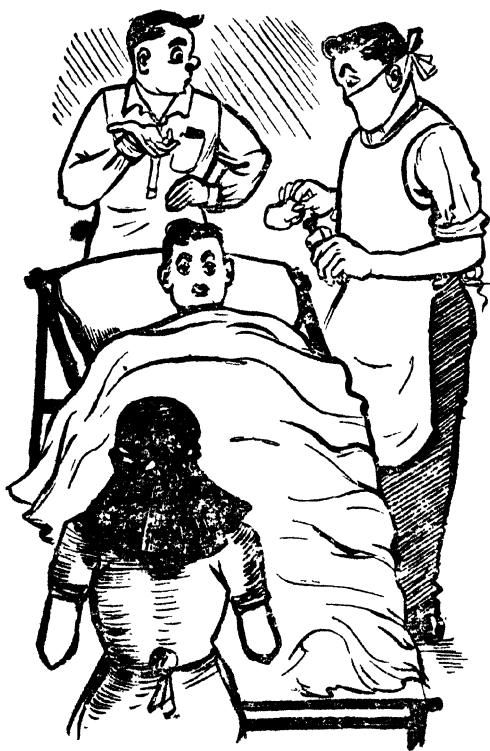
“ಹೃದಯ ರೋಗ ಎನ್ನುವದು ಯಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟರೇ” ಎಂದ.

“ಯಾಕೋ ತಿಂಮನಾ ?”

“ಎನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೇಳಿದೆ”

“ಅದು ಏನು, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬರುತ್ತೆ. ಹೃದಯವಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೃದಯರೋಗ ಬರಬಹುದು.”

“ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ. ಸದ್ಯ ನಿಮಗಂತೂ ಆ ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲ.”

ಇವನಿಗೆ ಮೂಗೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಡಾಕ್ಟರ್? ಇವನಿಗೆ ಹೇಗೆ
ಕ್ಲೋರೋಫಾರಂ ಕೊಡೋದು.

ಎರಡು ಗುಣಗಳ ವಕೀಲ

“ಅಪ್ಪಾ”

“ಏನೋ ತಿಂಮಾ?”

“ವಕೀಲನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗುಣಗಳಿವೆ ನೋಡಪ್ಪಾ”

“ಎರಡು ಗುಣಗಳಾವೋ ತಿಂಮಾ?”

“ಪ್ರತಿವಾದಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ನಮಗೆ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾನಪ್ಪಾ”

“ಇದು ಒಂದು ಗುಣವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಗುಣ ಆವುದೋ?”

“ಹಾಗೆ ತಂದುದನ್ನು ಹೋರಾಡದೆ ತಾನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನಪ್ಪಾ”

ತಕ್ಕ ಪಾರ್ಟ್

ಒಬ್ಬ ಹಳೆ ಗೆಳೆಯನ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಬಂದ ಮನುಷ್ಯ ನೊಡನೆ ತಿಂಮನ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಯಿತು.

“ಏನಯ್ಯಾ, ಏನು ಬೇಕು ನಿನಗೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ತಿಂಮ.

“ನೋಕರಿ ಸ್ವಾಮಿ”

“ನನ್ನಲ್ಲಿ ಏನು ನೌಕರಿ ಇದೆಯೋ? ಇದುವರೆಗೂ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ?”

“ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಅವರ ಭಿಕ್ಷು ವಸೂಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತೀಯಾ?”

“ನನಗೇನು ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತೆ ಸ್ವಾಮಿ?”

“ಅವರು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕ ಆಡುತ್ತಾರೋ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಕನ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ನೀನು ಸರಿಯಾಗುತ್ತೀ”

ಮೂವತ್ತೈದು

ತಿಂನುನ ತಲೆ

ವೃತ್ತಿಗಳ ಒಳಗುಟ್ಟು

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ಒಬ್ಬನು ಆರು ಸಲ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದು ಕೊಂಡನಂತಪ್ಪಾ ಆದರೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ”

“ ಅಹುದು ”

“ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಮೂರು ಸಲ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಡುವಂತೆ ಹಾದನಂತಪ್ಪಾ. ಆದರೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ”

“ ಅಹುದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ”

“ ಒಂದು ಸೀಸೆ ಫಿನಾಯಿಲ ಕುಡಿದನಂತಪ್ಪಾ. ಆದರೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವಂತೆ ”

“ ಅಹುದು ಕೇಳಿಬಲ್ಲೆ ”

“ ಅಪ್ಪಾ.... ”

“ ಏನೋ.... ತಿಂಮಾ ? ”

“ ಅವನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸಕ್ಕೇಕಪ್ಪಾ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ ? ”

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಡಾಕ್ಟರರು

ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ತಿಂಮ ಕೇಳಿದ.

“ ಹೇಗಿದೆಯಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಈಗ ? ”

“ ಹೇಗೆನುಳಿ ಇದ್ದಾರೆ ಇನ್ನೂ ಜೀವದಿಂದ ”

“ ಕಾಣಿಸಿ ? ”

“ ಹೌದು, ದೇವರು ಕುನುಕವು ಆಶೆ ಎಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಹುಡುಗರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಲು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಳಿತು ಎನಿಸಿದೆ ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಕರದೇಬಿಡು, ಆ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ” ಎಂದು ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟ ತಿಂಮ.

ಮೂವತ್ತಾರು

ಸರಿಯಾದ ಸಂಶಯ ?

ತಿಂಮ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದ, ಜನರು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಏನು ನಡೆದಿದೆಯೋ ನೋಡೋಣವೆಂದು ತಿಂಮನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟ.

ಬಾಚಣಿಕೆ ಮಾರುವವನೊಬ್ಬ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. “ಇಗೋ ನೋಡಿರಿ, ಈ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಬಾಚಣಿಕೆಯನ್ನು. ಮೇಲೆ ನಿಂದ ಎಸೆದರೆ ಮುರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಾಗಿಸಿದರೆ ತುಂಡಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದರೆ ಒಡೆಯುವದಿಲ್ಲ.....”

“ಅದರಿಂದ ಬಾಚಿಗೊಳ್ಳಲು ಸಹ ಬರುತ್ತಿದೆಯೋ?” ತಿಂಮ ನಡುವೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ.

○

○

○

ವೃತ್ತಿ ಏನು?

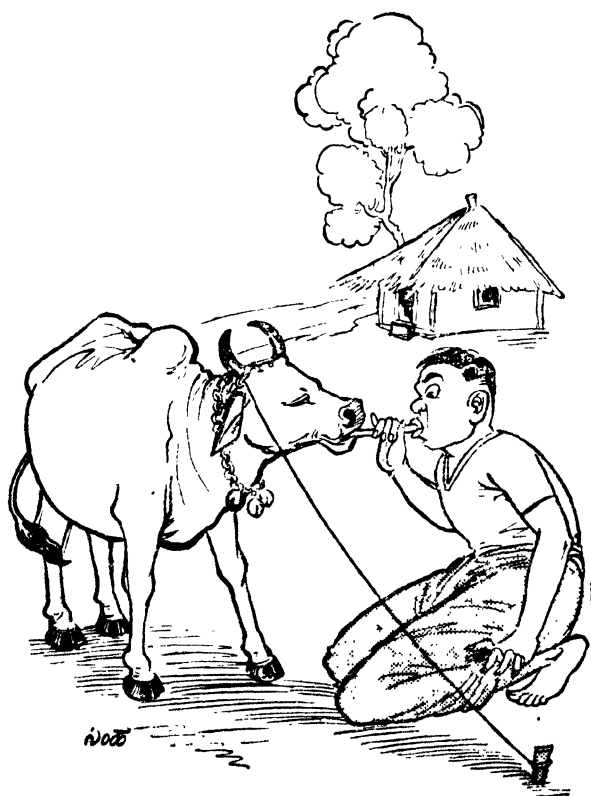
ಬಹು ದಿನಗಳ ನಂತರ ತಿಂಮನ ಹಳೆ ಗೆಲೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ತಿಂಮ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ.

“ಏನಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ವಿಯಾ? ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿ?”

“ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರಾಗಿದ್ದೀನಿ.”

“ನಿನ್ನ ತಲೆ! ವೃತ್ತಿ ಏನಯ್ಯಾ? ವೃತ್ತಿ ಅಂದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೇನು ಮಾಡುತ್ತೀ ಎಂದರ್ಥ.”

ಮೂವತ್ತೇಳು

ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ತಿಂಮನ ಹಸುವಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಾಯಿಲೆ. ಮುಂದೆ ಇಕ್ಕಿದ ನೀರು ಮೇವು ಮುಟ್ಟದೆ, ಕಲಕತ್ತೆಯ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಂತೆ, ಮೇವು ತ್ಯಾಗ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರಾಣಿ ದಯೆಯುಳ್ಳ ತಿಂಮನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಹೋದಂತಾಗಿ ಪಶು ವೈದ್ಯರ ಬಳಿ ಓಡಿದ. ಬರೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಾಸು ಮೂರೂ ಬೆಂಚಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಆಕಳಿಸಿ, ಮೈಮುರಿದು, ಬಾಯಿ ಮುಂದೆ ಚಿಟಿಗೆ ಹೊಡೆದಾದ ಮೇಲೆ, ಪಶು ವೈದ್ಯರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದರು.

“ಈ ಗೋಲಿಯನ್ನು ಆ ಹಸು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ನುಂಗಬೇಕು?” ಎಂದು ತಿಂಮ ಮೋರೆ ನೋಡಿದ.

ಔಷಧಿ ಸೇವನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ವೈದ್ಯರು ಅರ್ಥ ಗಂಟಿ ವಿವರಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದರು. “ಒಂದು ಊದುಕೊಳವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಗೋಲಿಯನ್ನಿಕ್ಕಿ, ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಆಕಳ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಗೆ ನೀನು ಬಾಯಿ ಹಚ್ಚಿ ಊದು. ಮಾತ್ರೆಯು ತಾನೇ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೆ.”

ತಿಳಿಯಿತೆಂದು ತಲೆಯಾಡಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟ ತಿಂಮ; ಹತ್ತೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಓಡುತ್ತ ಪಶು ವೈದ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ.

“ಎನೋ ತಿಂಮ, ಪುನಃ ಬಂದೆ?”

“ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಸ್ವಾಮಿ.”

“ಅದನ್ನೇಕೋ ನುಂಗಿದಿ?”

“ನನ್ನ ಕಿಂತಲೂ ಜೋರಾಗಿ ಹಸುವೇ ಊದಿಬಿಟ್ಟಿತು.”

ಅಭ್ಯಾಸ ಕಾರಣ

ತಿಂಮನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬ ಕಾರಕೂನ. ಅವನಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದು ಮೂಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಾಗ ತಿಂಮ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದ. ರೋಗಿಯ ಮುಂಗೈ ಹಿಡಿದು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೂ ಕಂಣು ಕಿಸಿದು ನಾಡಿಯನ್ನೂ ಬಾಯಿ ತೆಗೆಯಿಸಿ ಕಂಠಲ್ಲಿಯ ರಕ್ತವನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಡಾಕ್ಟರರು ರೋಗಿಯ ಕೈಗೆ ಉಷ್ಣ ಮಾಪಕ ಯಂತ್ರ (ಥರ್ಮಾಮೀಟರ್) ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

“ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬದನ್ನು” ಎಂದು ತಿಂಮ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟ.

“ನಿನ್ನ ತಲೆ. ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿದರು ಡಾಕ್ಟರರು.

“ಅವನು ಕಾರಕೂನ ಕಣ್ಣೀ.....”

ಎಂದು ಏನನ್ನೋ ತಿಂಮ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದ. ಉಷ್ಣ ಮಾಪಕ ಯಂತ್ರ ರೋಗಿಯ ಬಲಗವಿಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯಂತೆ.

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವಕೀಲ

ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತಿಂಮ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ.

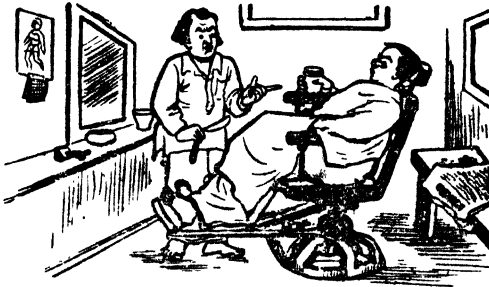
“ಯಾರನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವ ಇಷ್ಟವಿದೆಯಮ್ಮ ನಿನಗೆ?”

“ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿರಬೇಕು, ವಕೀಲನಾಗಿರಬೇಕು, ಅಂತಹನನ್ನು.”

“ಛೇ ಹುಚ್ಚಿ! ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಕೂಡದು”

ಅನಸರದ ಪರಿಹಾರ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ “ಅರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯವರ ಸಂಘ” ವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೇನು ಗತಿ, ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೇರಿಸಿ ತಲೆರು ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಗತವು ಸ್ವೀಕೃತವಾಯಿತು. ಗುರುಗಳ ಗೋಳು ಕೇಳಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿತು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಾಗ್ದಾನ ಕೇಳಿ ಗುರುಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿತು. “ನಿಮ್ಮ ಸರಿಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಕೊಂಚ ತಡವಾದೀತು. ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ನುಡಿದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ‘ತಾಲಾ ಬಜಾವಾ’ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ತಿಮ್ಮ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕೈ ಮುಗಿದು ಹೇಳಿದ “ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಹಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗಿಂದಲೇ ದಯವಿಟ್ಟು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಅನಸರದ ಪರಿಹಾರದ ಮುಂಜಿಯೇ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.”

“ಇದೇನು ಸ್ವಾಮಿ” ಕೈಯಲ್ಲಿ?

“ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಔಷಧಿ”

ನಾಲ್ಕು ತೊಂದು

ಎನು ಗತಿ?

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ನಿರಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತದಂತೆ ”

“ ಆಹುದಂತೆ ”

“ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರೆಯಲು ಬರುತ್ತೇನಪ್ಪಾ ? ”

“ ಆಹುದೋ ತಿಂಮಾ ”

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕವನ ಬರೆದರೆ ಗತಿ ಏನಪ್ಪಾ ? ”

ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ

ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ ತಿಂಮನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ‘ನನ್ನ ಮಗಳ ಸಂಗೀತ ಸಾಗಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಬನ್ನಿ’ ಎಂದು ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಕಾದು ನಿಂತರು. ರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಕಾಯ್ದರೂ ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಿಂಗಾರವೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ತಿಂಮನ ಇದ್ದಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕೂಗಿದ.

“ಇದೇನು ಅನ್ಯಾಯ? ಅವರು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತೇ ಗಂಟಿಯಾಯಿತು. ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲೂ ಸಹ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಬೇಕೇ ನಿನಗೆ? ಎನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿ ?”

“ಆಯಿತು, ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬರುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

“ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಲು ಇವಳ ಸಿದ್ಧತೆ ಏನಂತಮ್ಮಾ? ಕಿವಿಯಲ್ಲೇರಡು ಮುದ್ದಿ ಹತ್ತಿ ತುರಿಕೆ ಹೊರಡೋಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಬೇಕೆ ?” ಎಂದ ತಿಂಮನ.

ನಾಲ್ಕತ್ತೆರಡು

ಕಾಟು ಹಾಕುವ ಸ್ಪೂರ್ತಿ

ವರಕವಿಗಳೊಬ್ಬರು ಉತ್ತಮ ಕವನವೊಂದನ್ನು ಹೊಸೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಯಿ ತೆಗೆದು ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ತಿಂಮನ.

“ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮೀ ಬರೆದಿರಿ ? ”

“ ಸರಸ್ವತಿಯು ಬರೆಸುತ್ತಾಳೋ ತಿಂಮನಾ ”

“ ಕಾಟು ಹಾಕಿದ್ದು ನಿಮ್ಮದು, ಉಳಿದದ್ದು ಸರಸ್ವತಿಯದು, ಅಲ್ಲೇನು ಸ್ವಾಮಿ ? ”

○

○

○

ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ

ಬಾಲ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನು ಬಹು ದಿನಗಳ ನಂತರ ತಿಂಮನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ನಮಸ್ಕಾರ ತಿರಸ್ಕಾರಾದಿಗಳು ಮುಗಿದ ನಂತರ ತಿಂಮನ ಹರಟೆಗೆ ಕುಳಿತ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ತಿಂಮನ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು.

“ ಅಲ್ಲವೋ, ಗುಕ್ಕು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗ ? ”

“ ಅಹುದು, ಈಗ ಗುಣವಾಗಿದೆ ”

“ ಹೇಗಯ್ಯ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ ? ”

“ ಸಂಗೀತ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದೆ, ಗುಕ್ಕು ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೋಯಿತು. ”

“ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಯವೇ; ಎಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಹಾಡು ಹೇಳು ನೋಡುವಾ ”

ತಿಂಮನ ಗೆಳೆಯನ ಸಂಗೀತವಾಯಿತು. ಅರ್ಧದಲ್ಲೆಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಿಂಮನ ಉಪದೇಶಿಸಿದ.

“ ಗುಕ್ಕನ್ನೇ ಅಭ್ಯಸಿಸು. ”

ನಾಲ್ಕತ್ತುಮೂರು

ಕಲಾ ಮಂದಿರ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಿತ್ರಕಾರರ ಕಲಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದ ತಿಂಮ ಎದುರು ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೇಶಭಕ್ತರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ.

“ಎನೋ ತಿಮ್ಮಾ, ಚನ್ನಾಗಿಯೇನೋ ತೈಲಚಿತ್ರಗಳು?” ಎಂದು ಕಲಾಪಂಡಿತರು ಕೇಳಿದರು.

“ಚನ್ನಾಗಿಯೇ ಇವೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಆದರೆ ಇದೇನು, ಆ ಗೋಡೆಗೆ ಹಲವು ಈ ಗೋಡೆಗೆ ಹಲವು ಹಾಕಿದ್ದೀರಲ್ಲ?”

“ಎಡಗಡೆ ಇರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಕಾಲವಾದವರು; ಬಲಗಡೆ ಇರುವವರು ಜೀವಂತ ಇರುವವರು.”

ಕೊಂಚ ಹುಡುಕಾಡಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಗೊಣಗಿದ ತಿಂಮ. “ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ರವು ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?”

ಹೃದಯದ್ರಾವಕ

ಊರ ಮುಂದಿನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗವಾಯಿಗಳ ಸಂಗೀತ. ಸಭೆಯು ಕಿಕ್ಕಿರಿಯಿತು. ಬೀಸಣಿಕೆ ಆಡುವಷ್ಟು ಸಹ ಎಡೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಗವಾಯಿಗಳ ರಾಗವು ಕಳೆಗಟ್ಟಿತು. ರಸಿಕರು ಅರ್ಥಾತ್, ಚಂದಾಕೊಡದೆ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತವರು, ತಮ್ಮ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ವರ ತೊಡೆ ಕುಣಿಸಿದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಹೋ ಎಂದು ಯಾರೋ ಅತ್ತು ಬಿಟ್ಟರು. ಸಭೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲರು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರು. ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ತಿಂಮ.

“ಎನಾಯತೋ ತಿಂಮಾ ?” ಎಂದರು ಎಲ್ಲರೂ. ಇನ್ನೂ ಅಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ.

“ಎನಾದರೂ ಕಡಿಯಿತೇನೋ ?”

“ಇಲ್ಲ.”

“ಮತ್ತೇಕೆ ಅಳುತ್ತೀ ?”

“ಸತ್ತು ಹೋದ ನಮ್ಮ ಮೇಕೆಯ ನೆನಪಾಯಿತು.” ಹೆಚ್ಚು ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದ ತಿಂಮ.

“ಎಕೋ ಈಗ ಮೇಕೆಯ ನೆನಪಾಯಿತು ?”

“ಗವಾಯಿಗಳ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ” ತಿಂಮ ಗೋಳಾಡಿದ.

ಇನ್ನೂ ಒಕದೇರಡು ಹಾಡು, ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ತುರುಕಿದ್ದೇನೆ.

ನಾಲ್ವತ್ತೈದು

ಅಯ್ಯೋ, ! ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ !!

ತಿಂಮ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಕದನ ಹೂಡಿದ. ನಿಮ್ಮಿಂದ “ಬೈಗಳನ್ನು ತಿಂದು ನಾನೇಕೆ ಬಾಳಬೇಕು” ಎಂದವಳೆ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಸೀಸೆ ಎತ್ತಿ ಕುಡಿದು ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಿಂಮನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತೇ ಬಿದ್ದಳು. ತಿಂಮ ಚಿಟ್ಟನೇ ಚೀರಿ ಅಳುತ್ತ ಎದ್ದ; ಗಾಬರಿಯಿಂದಿದ್ದು ‘ಎನಾಯಿತು’ ಎಂದಳು ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿ. “ಅಯ್ಯೋ, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ” ಎಂದು ಅವನು ಗೋಳಾಡಿದ.

ತಿಂಮನ ಜುಟ್ಟು

ರೇಶನ ಡಿಪೋದ ಮುಂದೆ ನಾ ಮುಂದು ನೀ ಮುಂದು ಎಂದು ನುಗ್ಗಾಟವಾಗಿ, ಬಾಯಿಗೆ ಬಾಯಿ ಕೈಗೆ ಕೈ ಹತ್ತಿ, ತಿಂಮನ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಒಬ್ಬರ ಕೈ ಹತ್ತಿ, ಗೋಪಾದದಷ್ಟಿದ್ದ ಜುಟ್ಟು ಕಿತ್ತೇ ಹೋಯಿತು.

ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿಯು ಗಂಡನ ಜುಟ್ಟು ಕಿತ್ತಿದವರ ಮೇಲೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಧಾವಾ ಹೂಡಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಕಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿಸೇಬಿಟ್ಟಳು.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

“ಜುಟ್ಟು ಹೋದದ್ದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಏಕಮ್ಮಾ ಕೊಡಬೇಕು ? ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆಯೇ ?

“ನನ್ನ ಗಂಡನ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಹಿಡಿತವೇ ಹೋಯಿತಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ? ಇನ್ನು ಅವರು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಾರಿಯೇ ?”

ನಾಲ್ಕತ್ತಾರು

ಜೀವದಾಶೆ

ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಂಮ ಊರ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಊರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಪರಿಚಿತರೊಬ್ಬರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು.

“ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲಿದೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲಿಗಯ್ಯ ಹೋಗಿಬಂದಿ?”

“ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಓಡುತ್ತೇನೆ, ಎರಡು ಮೂರು ಮೈಲಿ.”

“ಶಬಾಸಾ! ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ಅಷ್ಟು ಮೈಗಳನ್ನಾಗಿದ್ದ ನಿನಗೆ ಹೇಗಯ್ಯಾ ಇಷ್ಟು ಚಟುವಟಿಕೆ ಬಂದುದು?”

“ಓಡಲು ಹೇಗೋ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದಿ.”

“ಓಡುವದೇನು ಮಹಾಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಹಿಂದೆ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಂಡರಾಯಿತು. ಮೋಟಾರ್ ಕಿಂಠಲೂ ವೇಗವಾಗಿ ಕಾಲುಗಳೇ ಓಡುತ್ತವೆ. ಜೀವದಾಶೆ ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ”

ಏಕತಂತ್ರ ಜಗತ್ತು

ಊರ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಸಭೆ ಸೇರಿತು. ಏಕತಂತ್ರ ಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಉದ್ಬುಧ ಭಾಷಣಗಳು ಆದವು. ಹಲವರು ಹಲವಾರು ರೀತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದರು. ಯಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ತಿಂಮನಿಗೆ ಸರಿಯೇನಿಲ್ಲ. “ಕಡೆಗೆ ಅವನೇ ಒಂದು ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಿಗಿದ—

“ಏಕತಂತ್ರ ಜಗತ್ತು ಪುರುಷ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಸುಖಮಯವಾಗಿರಲಾರದು. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಎರಡು ಜಗತ್ತುಗಳಾದರೂ ಬೇಕೇ ಬೇಕು; ನನ್ನದೊಂದು— ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯದೊಂದು”

ನಾಲ್ಕತ್ತೇಳು

ಮಕ್ಕಳಿಷ್ಟು ?

ಹಳೆಯ ಪರಿಚಯದ ವೃದ್ಧರೊಬ್ಬರು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ ತಿಂಮನನ್ನು ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆದ ಮೇಲೆ,

“ ನಿನಗೆಷ್ಟೋ ತಿಂಮ ಮಕ್ಕಳು ? ”

“ ಉಳಿದವು ಮೂರಿವೆ, ಸ್ವಾಮಿ ”

“ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ? ”

“ ಒಂದೊಂದೇ ಕಣ್ಣೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ”

ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿ

ವಿವಾಹಮಹೋತ್ಸವಾಹ್ವಾನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬುಧಜನವಿಧೇಯರು ತಪ್ಪು ಬರೆದಂತೆ- ಸಕಲೈರಂಬ ಸಪರಿವಾರ ಸಮೇತನಾಗಿ- ತಿಂಮ ಸಪತ್ನಿಯೊಂದಿಗೆ ವನಭೋಜನಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದ.- ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತ ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಕಾಡಿನ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡ ತೋಟದ ಕಾವಲುಗಾರನು ಓಡುತ್ತ ಬಂಧು ತಿಂಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ.

“ಅನ್ಯಾ ಅನರು ಅಡವಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರು ಸ್ವಾಮಿ”

“ ಸರಿ ”

“ ದೊಡ್ಡ ಹುಲಿ ಸೇರಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ”

“ ಹುಲಿಯು ಸತ್ತರೆ ನಿನಗೇಕೋ ದುಃಖ ? ”

ಅಹಿಂಸಾವಾದಿ

ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ತಿಂಮನನ್ನು ಕಂಡದ್ದು, ಅವನು ಪೋಲೀಸರ ಲಾಠಿ ಪ್ರಹಾರ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾಗ- ಲತ್ತೆ ತಿಂದ ತಿಂಮನ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಿರುಬೆರಳನ್ನೂ ಎತ್ತದೆ ಸಾಧು ಅಹಿಂಸಾವಾದಿಯಾದ ತಿಂಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ತಿಂಮನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದಾಗ ಅವನ ಆ ಗೆಳೆಯರು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು.

“ಅಲ್ಲವೋ ತಿಂಮಾ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಷ್ಟು ಧೂರ್ತನಾಗಿದ್ದ ನೀನು ಒಮ್ಮಿಂಥೊಮ್ಮೆಲೆ ಇಂತಹ ಅಹಿಂಸಾವಾದಿ ಹೇಗೋ ಆದಿ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತಯ್ಯಾ ಇಷ್ಟು ಸಹನೆ?”

“ಈ ಸಹನೆ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲ. ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ಲಾಠಿಪ್ರಹಾರದ ಪಾಠ ನನಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಆಗುತ್ತಲಿದೆ”

“ಅದು ಯಾರಿಂದಯ್ಯಾ, ನಿತ್ಯವೂ?”

“ನನಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ.”

ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ

ನಾಲ್ಕತ್ತೊಂಭತ್ತು

ಅವರನ್ನೇ ಕರೆಯಿರಿ

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಹಿತವಾದಿ ಸಮಾಜದ ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಲಿತ್ತು. ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮಾಡಲೋಸುಗ ದೊಡ್ಡವರ ದೊಡ್ಡ ಹೆಂಡಂದಿರು ಚಿಕ್ಕ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಬದ ಚೀಲ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದು ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿದರು. ಪುನುಗಿನ ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಗಮಗಮಿಸುತ್ತ ಜಾರ್ಜ್‌ಟ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಉರುಳುವ ಬೂಟುಮೆಟ್ಟಿ ಜಂಟಿಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ತಿಂಮನ ಮನೆಗೂ ಬಂದರು. ಎರಡೂ ಕೂಸುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತೂಗುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ತಿಂಮ ಧಿಡಿಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು 'ಒಳಗಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದ.

ಮುನುಸುಗುಟ್ಟಿ ಮುಸುಗಿಕ್ಕಿ ಮಲಗಿದ ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿ ಮುಸುಕು ಹಾರಿಸಿ ಎದ್ದು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ದುರುದುರು ನೋಡಿದಳು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ದೊಡ್ಡ ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕಿ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತ "ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸರಿಸಮಾನತೆಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೋರಾಡುತ್ತೇವೆ. ನೀವೂ ಬರಬೇಕು" ಎಂದರು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಅವರನ್ನೇ ಕರೆಯಿರಿ” ಎಂದ ತಿಂಮನ ಕಡೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ ತಿಂಮನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಮುಸುಗಿಕ್ಕಿದರು.

ತಕ್ಕ ಗುರು

ಪೋಲಿಯಾಗಿ ಅಲೆದು, ಉಂಡು ಉಡಾಳರಾಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಓದು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಾವಂ ಕರೋತಿ ಇತಿ ಸಾವು-ಕಾರರು ಯೋಚಿಸಿ ತಿಂಮನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದರು. ತಿಂಮನು ಬಂದು ಕುಳಿತ ಕೂಡಲೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಾವುಕಾರರು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.

“ ನಮ್ಮ ಹೆಡುಗರು ಪೂರ್ತಿ ಕೈ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಾಮಿ ”

“ ಸರಿ ”

“ ಮೈ ಚರ್ಮವು ಸುಲಿಯುವಂತೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಗುರುಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಅವರಿಗೆ ನಡುಗು ಹುಟ್ಟಬೇಕು ನೋಡಿ. ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ರಾಕ್ಷಸವೇ ಆಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ.....”

ತಿಂಮ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಾಲ್ತೆಗೆದ.

“ ಏನು ಎದ್ದಿರಲ್ಲ? ”

“ ಆಯಿತು, ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ”

“ ಯಾರನ್ನು? ”

“ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನೇ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ”

ಹೊಸ ಆಭರಣ

ರಾಯರು ತಿಂಮನ ಹತ್ತರ ಗೋಳು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು, ಒಂದು ಬಾರಿ.
“ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಚನ್ನದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆಯೋ ತಿಂಮಾ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ” ಎಂದರು.

“ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಏಕೆ ರಾಯರೆ ಯೋಚನೆ? ಆಭರಣ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಿ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

“ಅಜ್ಜಿಯ ಕಾಲದ ನಾಗರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೊಮ್ಮಗಳ ಕಾಲದ ಲನ್ ಲಕ್ ಸಹ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ನಮೂನೆಯ ಆಭರಣ ಬೇಕಂತೆ ಅವಳಿಗೆ.”

“ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನನ್ನೇ ಕೇಳಿ ಬಿಡಿ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ ತಿಂಮ.

“ಅದೂ ಆಯಿತು. ಇನ್ನಾವ ಹೊಸ ಆಭರಣವೂ ಇಲ್ಲವಂತೆ” ಎಂದರು ರಾಯರು

“ಹಾಗಾದರೆ ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ” ತಿಂಮ ನುಡಿದ.

“ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ?”

“ಅಹುದು ಗೋಲ್ಡ್ (ಚಿನ್ನದ) ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಡಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಗೆ” ಎಂದು ಹೊಸ ಆಭರಣದ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿದ ತಿಂಮ.

ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು

ಒಂದು ಬಾರಿ ತಿಂಮನ ಕೋಪವು ಅಳತೆಗೆಟ್ಟಿತು. ಕೈಹಿಡಿದವಳ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಂಠಿಂದ ಕಿಡಿ ಹಾರಿಸಿದ. ಅವೇಶದಲ್ಲಿ ಬೈಗಳು ಸುರಿಸುಳಿ ಯಾದವು.

“ನಾನೊಬ್ಬ ಮೂರ್ಖ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನೇಕೆ ಮದುವೆಯಾಗು ತ್ತಿದ್ದೆ?”

ಅಳುತ್ತಾಳುತ್ತ ತಿಂಮನ ಸಾಧ್ವಿ ಗೊಣಗುಟ್ಟಿದಳು.

“ಅಹುದು. ಆಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ”

ಐವತ್ತುಮೂರು

ತಿಂಮನ ತಪಸ್ಸು

ತಿಂಮನ ಮಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟ ವರ್ಷವು ದಾಟಿ ಅನಿಷ್ಟ ವಯಸ್ಸು ಬಂದರೂ ಒಬ್ಬ ವರನಾದರೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡುವದು — ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲ — ಹಿತೈಷಿಗಳ ಕಾರ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧವಾಗಿ ತಿಂಮನ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಬೆನಕನ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯಾಗಿ ಜಗತ್ತೇ ಬೇಡಾಗಿ, ತಿಂಮ ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ. ಕರಾರಿನಂತೆ ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ,

“ತಿಂಮಾ, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆನು. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರ ಕೇಳು” ಎಂದ.

ಕಣ್ಣು ತೆಗೆಯದಲೆ ತಿಂಮ “ಅಯ್ಯೋ ಮಹರಾಯ, ಇದೂ ತಿಳಿಯದೆ ನಿನಗೆ? ವರ ಬೇಕಾಗಿರುವದು ನನಗಲ್ಲ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ” ಎಂದು ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ.

ವೀರಪುರುಷ ತಿಂಮ

ಊಟದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕಡಿದು ತಿಂಮ ಹಾಯಿಗುಟ್ಟಿದ. ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗ ಕಾಣದೆ ದೈವದ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಿ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ “ತುಪ್ಪ” ಎಂದು ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟ.

ಕಂಠನ್ನು ಕಿಸಿದು ಸುಟ್ಟುಬಿಡುವಂತೆ ನೋಡಿ “ಎನು?” ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದಳು ತಿಂಮನ ಸಾಧ್ವಿ.

“ಉಪ್ಪು ಎಂದೆ ಅಷ್ಟೇ” ಎಂದು ಅಂಜಂಜುತ್ತ ತಡವರಿಸಿದ ತಿಂಮ.

“ಎನದು?” ಹುಬ್ಬು ಮೇಲೇರಿಸಿ, ಕಂಠು ಬಿಟ್ಟಾಗ ತಿಂಮನ ಕೈ ಕಾಲು ತಂಣಗಾಗುತ್ತ ಬಂದವು.

“ಎನೂ ಇಲ್ಲ ಕೈಗೆ.....ಬಿಸಿ ತಗಲಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಉಫ್ ಎಂದು ಉಣ್ಣಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಧೀರ ಪುರುಷ ತಿಂಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಂಡ.

ಐವತ್ತೈದು

ಹೆಡ್ಡತಿ ಕಾಗದ

ತಿಂನುನಿಗೊಮ್ಮೆ ಹೆಡತಿಯಿಂದ ಪತ್ರ ಒಂದಿತು. ಎಲ್ಲರಂತೆ ಹತ್ತು ಬಾರಿ ಓದಿದ. ನೂರು ಬಾರಿ ಓದಿದ. ಸಾವಿರ ಬಾರಿಯೂ ಆಯಿತು, ಪ್ರೇಮದಿಂದಲ್ಲ; ಅದರ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರಿಂದ. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದು ಇಷ್ಟೆ. “ಪೂಜಾರಿಗೆ, ನೀವು ಕ್ಷೇಮವೇ? ನಿಮ್ಮ ಶಾರ್ಢ ದಿನಾಲೂ ನೆನೆಸುತ್ತಾಳೆ ಇಲರಲಿ ಪೆಲಗು. ಇಲಿಗಲು ಬಾಳುತ್ತವೆ. ತಗಿಯ ಬಣತ್ತಿನಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗೇಲಿ. ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಲು ಬಂದಾಗ ನೀವು ಮಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ನಾಲಿ ನೀರು ಬೋಳುಕಿಟ್ಟ. ರಾಸಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ತಕ್ಷಣ ಹಗ್ಗ ಕಳಿಸರಿ.

ನಿಮ ಹೆಡ್ಡತಿ”

ಇದನ್ನು ಓದಿಸಲು ತಿಂನು ಹೊರಟ, ಹೆಡತಿಯ ಊರಿಗೆ.

ಇಂತಹ ಕಾಗದಗಲನ್ನು ಓದುವ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವರಿಗಾಗಿ ಇದರ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ:—

“ಪೂಜಾರಿಗೆ

ನೀವು ಕ್ಷೇಮವೇ? ನಿಮ್ಮ ಶಾರದ ದಿನಾಲು ನೆನೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಀ ಊರಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗು. ಇಲಿಗಲು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ತಗಿಯ ಬಾಣಂತಿತನಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗಲೆ? ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಲು ಬಂದಾಗ ನೀವು ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ರೋಸಿಗೆ (ಬೇಸರ) ಬಂದಿದೆ. ತಕ್ಷಣ ಹಗ್ಗ ಕಳಿಸರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಹೆಡ್ಡತಿ”

ಡಾರ್ವಿನ್ ವಾದ

“ ಅಮ್ಮಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ನಾವು ಕೋತಿಯ ವಂಶಜರಂತೆ ನೋಡಮ್ಮಾ ”

“ ಯಾರೋ ತಿಂಮಾ ಹೇಳಿದರು ? ”

“ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಿಜವೇನಮ್ಮಾ ? ”

“ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನನ್ನೇ ಕೇಳೋ ತಿಂಮಾ ”

“ ಏಕಮ್ಮಾ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ? ”

“ ನನ್ನ ತವರಮನೆಯಲ್ಲಂತೂ ಕೋತಿಗಳು ಚರಲಿಲ್ಲವೋ ತಿಂಮಾ. ”

ತಿಂಮನ ಕನಸು

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದವನೇ ರಾತ್ರಿ ಕಂಡ ಕನಸನ್ನು ತಿಂಮ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸುರುವು ಮಾಡಿದ.

“ ಏನು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಗೊತ್ತೇ, ನಿನ್ನೇ ರಾತ್ರಿ ? ನಿನ್ನ ಕೈ ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು; ನನ್ನ ಕೈ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ”

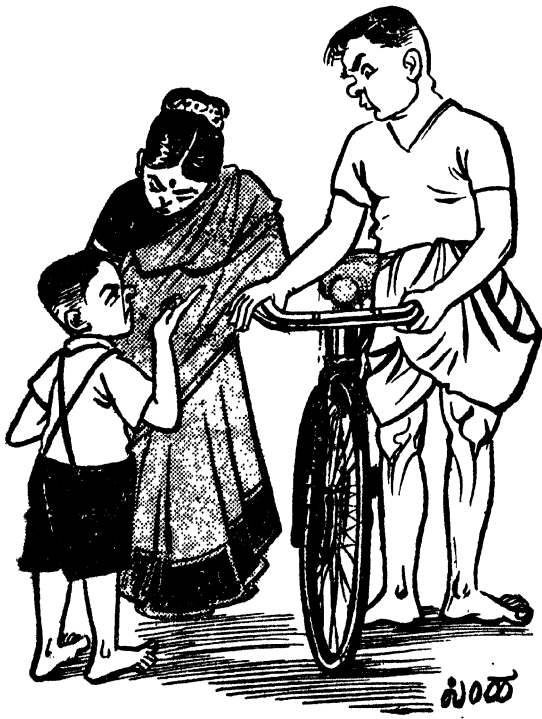
“ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕು ನಿಮಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಮೈಕೂಡ ಕೆಸರಾಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ”

“ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು ಮುಂದೆ, ಮೊಣಕೈವರೆಗೂ ಕೆಸರಾಗಿತ್ತು ನನ್ನ ಕೈ. ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲ ಮೊಸರಾಗಿತ್ತು ”

“ ಆ ಮೇಲೆ ? ”

“ ಆಮೇಲೆನಿದೆ ? ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ನೀನು ನೆಕ್ಕಿದಿ. ನಿನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ನಾನು ನೆಕ್ಕಿದೆ. ”

ಐವತ್ತೇಳು

ಲೈಫ್ ಇನ್ಯೂರ್

ತಿಂಮನ ಮಗನಿಗೆ ಸೈಕಲ್ಲು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದಾಶೆ. ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಂಮನಿಗೂ ಆಶೆ. ಒಂದು ದಿನ ಸೈಕಲ್ ಪಾಠ ನಡೆದಿದ್ದಾಗ ತಿಂಮನ ಮಗನ ತಾಯಿ ರೇಗಿ ಬಂದು ತಿಂಮನನ್ನು ದಂಡಿಸಿದಳು. “ ಬೇಡ ಎಂದರೆ ಮತ್ತೇ ಅದೇನಾ, ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದು ಕೊಂದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರೇನು ? ”

ನಿರಾಶನಾದ ತಿಂಮನ ಮಗ ತಾಯಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಗೊಣಗುಟ್ಟಿದ.

“ ಅಪ್ಪ ಸೈಕಲ್ಲು ಹತ್ತುತ್ತಾರಲ್ಲಮ್ಮ ಮತ್ತೆ ? ”

“ ನಿನ್ನ ತಲೆ, ಅವರು ಲೈಫ್ ಇನ್ಯೂರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ”

ನೆರಳಿನ ಆಕಾರ

“ ಎನ್ರಿ, ಎನ್ರಿ ” ಎಂದು ಚೀರುತ್ತ ಒಳಗಿನಿಂದ ಓಡಿ ಬಂದಳು ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿ.

“ ಏನಾಯಿತೇ ! ” ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೆ ತಿಂಮ ಕೇಳಿದ.

“ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಂತೂ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇರಲಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭೂತವಿದೆ ” ಅಳುತ್ತ ಕುಳಿತಳು ಹೆದರಿದ ಹೆಂಡತಿ.

“ ಎಲ್ಲಿದೆಯೇ ಭೂತ, ಹೀಗೇಕೆ ಅಂಜುತ್ತಿ ? ”

“ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಈಗ ಕಂಡಿತು ದೆವ್ವ. ದೊಡ್ಡ ಕತ್ತೆಯ ಆಕಾರ ವಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ. ”

“ ಕತ್ತೆಯ ಆಕಾರವೇ ? ಛಿ ಹುಚ್ಚಿ ! ಹಿತ್ತಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತವನು ನಾನು ಕಣೀ. ”

ತಿಂಮನ ತಲೆ

(ಅ) ರಾಜಕೀಯ

ನಮ್ಮ ಮಾತೇ

ತಿಂಮ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಗೀತೆಯನ್ನು ರಾಗ ತೆಗೆದು ಓದುತ್ತಿದ್ದ.

“ಭಾರತಾಂಚೆ ನಮ್ಮ ಮಾತೆ, ಜೀವಗಿಂತ ಮೇಲೂ.....”

“ಎನೋ ತಿಂಮಾ ಅದರ ಅರ್ಥ ?” ಅವನಪ್ಪ ಕೇಳಿದ.

“ಇದು ದೇಶಭಕ್ತರ ಹಾಡಪ್ಪ ಇದು.”

“ಅಹುದು, ಅದರ ಅರ್ಥವೇನೋ ?”

“ಭಾರತಾಂಚೆ—ಎಲೈ ಭಾರತಾಂಚೆ, ನಮ್ಮ ಮಾತೇ—ನಾವು ಆಡುವ ಮಾತೇ (ಭಾಷಣಗಳೇ), ಜೀವಗಿಂತ ಮೇಲೂ—ನಿನ್ನ ಜೀವದಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು.”

○

○

○

ಅನುವಾನ ಕ್ರಮ

“ ತಿಂಮಾ ”

“ ಎನಪ್ಪಾ ? ”

“ ದೇಶಸೇವೆಯ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಜನತೆಯನ್ನು ವಂಚಿಸುವವರೇ ಬಹಳ ಅದರಲ್ಲವೋ ? ”

“ ಅಹುದಪ್ಪಾ ”

“ ಅವರನ್ನು ಏನುಮಾಡಬೇಕೋ ? ”

“ ಮೂರೇ ಬಾರಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಎರಡುಬಾರಿ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಪ್ಪಾ ”

ಅರವತ್ತು

ವೀರ ರಮಣಿಯರು

“ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಎನ್ನೋ ತಿಮ್ಮಾ?”

“ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಒಳ್ಳೇ ಸಾಹಸಿಗಳಾಗಬೇಕಂತಪ್ಪಾ”

“ಅಹುದೋ ತಿಮ್ಮಾ ”

“ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಸಹ ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕಂತಪ್ಪಾ”

“ಅಹುದೋ ತಿಮ್ಮಾ”

“ಈಗಾಗಲೇ ತರಬೇತು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರಪ್ಪಾ” ನಮ್ಮ ಮುನಸಿ ಪಾಲ್ವಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ”

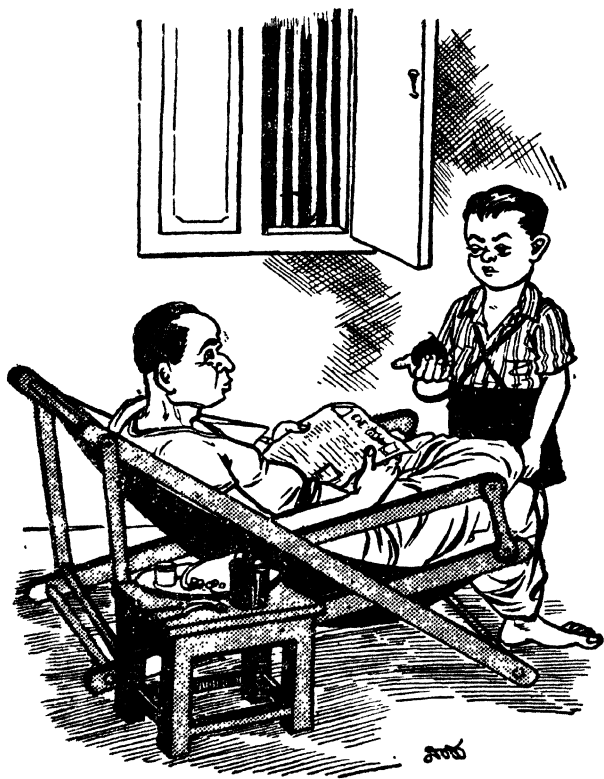
“ಎಲ್ಲಿಯೋ ತಿಮ್ಮಾ?”

“ನೀರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನಲ್ಲಿಗಳ ಮುಂದೆ”

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆರೇ ಟೆಂನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.
ಅಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಟೆಂನ್ನೇ....ದೊಡ್ಡದೇನು ?

ಅರವತ್ತೊಂದು

(అ) రాజకీయ

తింనున తలె

అమెరికేయ గుట్టు

“ తింనా ”

“ ఎనప్పా ? ”

“ ఎనో అదు క్కేయల్లి ? ”

“ ఆటం బాంబప్పా ”

“ అదన్నేకో తంది ? ”

“ దిపావళియల్లి బాణ బిడబేకల్లప్పా ”

“ ఎల్లి దోరేయితో అదు ”

“ ఎల్లి బాణ బిరుసిన అంగడిగళల్లూ ఇవేయప్పా ఒందాణే గొందు ”

“ అల్లవో తింనా..... ”

“ అదుదప్పా, ఆదరే అమెరికేయల్లి మాత్ర ఇదు గుట్టాగిదే అష్టే ”

అరనత్తుమూరు

ಧೂಢುಕೇತು

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಁನೋ ತಿಂಢಾ ? ”

“ ಧೂಢುಕೇತು ಬಂದಿದೆಯಂತಪ್ಪಾ ”

“ ಅಹುದೋ ತಿಂಢಾ ”

“ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಇಂಚುದ್ದದ ಬಾಲವಿದೆಯಂತಪ್ಪಾ ”

“ ಅಹುದೋ ತಿಂಢಾ ”

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಁನೋ ತಿಂಢಾ ? ”

“ ಁರಡಾಣೆ ಕೂಡಪ್ಪಾ ”

“ ಁತಕ್ಕೋ ತಿಂಢಾ ? ”

“ ತಿಕ್ಕೇಟಿಗಪ್ಪಾ, ಧೂಢುಕೇತು ನೋಡಿ ಬರ್ತೀನಿ ”

“ ಅದಕ್ಕೇಕೋ ತಿಕ್ಕೀಟು ? ”

“ ಅತಿ ಪ್ರಸರಣೆ ತಡೆಯಲು ಸರಕಾರ ಅದಕ್ಕೂ ತಿಕ್ಕೀಟು ಢಾಡಿದೆ ಯಂತಪ್ಪಾ ”

ಎಕೀಕರಣ ?

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ಎಕೀಕರಣ ಅಂದರೇನಪ್ಪಾ ? ”

“ ಒಂದೇ ಮಾತಿನವರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ತರುವದು ಎಂದರ್ಥ ”

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ಒಬ್ಬರಿಬ್ಬರ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತವೇಕಪ್ಪಾ ? ”

“ ಅದೇಕೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಸಿಕ್ಕಬಹುದಪ್ಪಾ ಒಂದೇ ಮಾತಿನವರು ?
ನಿನ್ನೆ ಆಡಿದ ಮಾತು ಇಂದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ? ಅಂತಹ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು
ಎಷ್ಟಿದ್ದಾರು ಮಹಾ ! ”

(ಅ) ರಾಜಕೀಯ

ತಿಂಮನ ತಲೆ

ಇಂದಿನ ಗಣಪತಿ

“ ತಿಂಮಾ ”

“ ಏನಪ್ಪಾ ? ”

“ ಈ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ನೀನು ಮಾಡಿದೇನೋ ? ”

“ ಅಹುದಪ್ಪಾ. ಏಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಗಣಪತಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲೋ ? ”

“ ಸರಕಾರ ಕೊಡುವ ಆರು ಟೆನ್ನು ಅಕ್ಕಿಗೆ ಸಾಲದೇನಪ್ಪಾ ಇಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ ? ”

ಪ್ರಶೋತ್ತರ

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ನನಗೆ ಎಷ್ಟುಪ್ಪಾ ವಯಸ್ಸು ಈಗ ? ”

“ ತಿಳಿಯದು ”

“ ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸು ? ”

“ ವಿಚಾರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕು. ”

“ ಯಾವ ಊರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಾ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ? ”

“ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು ”

“ ಯಾವ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದೆ ? ”

“ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಸಮಯಬೇಕು. ”

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತರಕೊಡಲು ಬಂದರೂ ನೀನು ಏಕಪ್ಪಾ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ ? ”

ಅರವತ್ತೇಳು

ಸ್ವಚ್ಛತೆ

ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಉದ್ದವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

“ಊರನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಎಲ್ಲರೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಜೊಕ್ಕಟವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶುಭ್ರತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ನೀರಿನಂತೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡತಕ್ಕದ್ದು.”

ಕಡೆ ಬೆಂಚಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ತಿಂಮ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ.

“ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಬರ್ತಾರೇನು ಸಾರ್?”

○

○

○

ಗೌತಮಬುದ್ಧ

“ಅಪ್ಪಾ ”

“ಏನೋ ತಿಂಮ ? ”

“ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಬುದ್ಧನ ನಾಟಕ ನೋಡಿದೇನಪ್ಪಾ ? ”

“ಏಕೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ಬುದ್ಧ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟನಪ್ಪಾ ”

“ಅಹುದೋ ತಿಂಮಾ ”

“ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಹ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನಪ್ಪಾ ”

“ಅಹುದೋ ತಿಂಮಾ ”

“ಆದರೆ ಮೆಡಲ್ ಕೊಡ್ತೀವೆ ಎಂದ ಕೂಡಲೆ ಓಡಿ ಬಂದನಪ್ಪಾ ಅವನು ”

ನಾಟಕದ ಉಪದೇಶ

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯು ಉತ್ತಮ ನಾಟಕವನ್ನು ಹಾಕಿತು. ಮರಣೋನ್ಮುಖನಾದ ರಾಜನು ಆವೇಶಪೂರಿತವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ದಂಗುಗೊಳಿಸಿದನು. “ಪುತ್ರಹೀನನಾದ ನಾನು ಈ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ?” ಎಂದು ನುಡಿದು ರಾಜನು ಕಂಬನಿ ಸುರಿಸಿದನು.

ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಗುಂಪಿನಿಂದ ತಿಂಮನ ದನಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದಿತು. “ಸ್ವಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಸರದಾರ ಪಟೇಲರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು. ”

ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು

“ಅಪ್ಪಾ”

“ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಒಳ್ಳೇ ಕನಸು ಕಂಡೆನಪ್ಪಾ ”

“ಏನೋ ತಿಂಮಾ ಅದು ? ”

“ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರ ನನಗೆ ೧೫ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ”

“ಆ ಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತು ? ”

“ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ೧೫ ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ”

“ಆ ಮೇಲೆ ? ”

“ಆರ್. ಎಸ್. ಎಸ್. ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ೧೫ ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ”

“ಆ ಮೇಲೆ ? ”

“ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಸರಕಾರ ಈ ೪೫ ಎಕರೆ ಅಲ್ಲದಲೆ ನೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿತು. ”

“ಆ ಮೇಲೆ ? ”

“ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ”

ಅರವತ್ತೊಂಭತ್ತು

ಮುಖ್ಯ ಪಾಟುರ್

ತಿಂಮನ ಶಾಲೆಯ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ. ಹಳೆ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೇರಿ ನಾಟಕ ಹೂಡಿದರು. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿತ್ತು ತಿಂಮನನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಕೂಡಿದರು.

“ ನನಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪಾಟುರ್ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದು ಕರಾರು ಮಾಡಿದ ತಿಂಮ.

“ ರಾಜನ ಪಾಟುರ್ ಮಾಡುವಿಯಾ ? ”

“ ಅದೇಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ? ವಿಲಿನೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ರಾಜನ ಪಾಟುರ್ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸೇವಕನ ಪಾರ್ಶ್ವ ಮೇಲೆ ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಗವರ್ನರ ಪಾಟುರ್ ಮಾಡು ”

“ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಮಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ ನನಗೆ. ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾಡದಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿದಂತೆ ಈಗಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಬಿಡಬೇಡಿ ”

“ ಮತ್ತೇನು, ಮಂತ್ರಿ ಪಾರ್ಶ್ವಗಾದರೆ ಸಂತೋಷವೇ ? ”

“ ಓಹೋ, ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯ ಪಾಟುರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ”

“ ಅದಾವುದೋ, ಮಂತ್ರಿಗಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ? ”

“ ಅನರಳಿಯನ ಪಾಟುರ್ ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

ಶಾಸನ ಸಭೆ

ನಾಡಹಬ್ಬದ ಸಭೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೆ ಕುಳಿತವರ ಗಲಾಟೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹುಬ್ಬು ಗಂಟೆಕ್ಕಿ 'ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕು' ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದರು.

“ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹಲವರು ಕೂಗಾಡಿದರು. ತಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ.

“ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯದವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದದ್ದೇಕೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯೇ ?”

ಪರಿಹಾರ

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ವೃದ್ಧ ಗೃಹಸ್ಥರೊಬ್ಬರು ತಿಮ್ಮನನ್ನು ಕಡಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿದರು. ತಿಮ್ಮ ಅವರ ಹಿತಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದ.

“ಈಗ ನಾಕರಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ನೀವು ?”

“ಇಲ್ಲವಪ್ಪಾ, ನಿವೃತ್ತನಾದೆ.”

“ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ದುಡಿದದ್ದು”

“ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು”

“ಏನಾದರೂ ಚಿನ್ನ, ಮನೆ, ಭೂಮಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ?”

“ಚಿನ್ನಾಯಿತು. ನಮಗೆಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿ— ರುದ್ರಭೂಮಿಯೇ ! ಒಂದೆಂಟುಕೂ ಇಲ್ಲ”

“ಕತ್ತಿ ಹಾಗೆ ದುಡಿದರೆ ಆಯಿತೇನು ಸ್ವಾಮಿ ? ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಬೇಕು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ. ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ದುಡಿಯುವ ಬದಲು ಮೂರೇ ತಿಂಗಳು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ೧೫ ಎಕರೆಯ ಮಾಲಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ ?”

ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದು

ತ್ವೈರಾಸಿಕ

ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಮ ಬೇರೆ ವೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮತವನ್ನು ಹಾಕಿದಂದಿ
ನಿಂದ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಿಂಮನ ಮೇಲೆ ಗುರೈನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ
ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟ ಹಣವು ಭರ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸವುಡಾ
ಯಿತು. ತಿಂಮನ ಶಾಲೆಗೆ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಿಂಮನ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನೇ
ಕೈಕೊಂಡರು.

“ತ್ವೈರಾಸಿಕ ಬರುತ್ತೇನು ಹುಡುಗರಿಗೆ?”

“ಕೊಂಚ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದೇನೆ ಸವಾಮಿ.”

“ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ, ನೋಡೋಣ.”

“ಒಂದು ಮತಕ್ಕೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ, ಆರಾಣೆ ಜಟ್ಟಾ ಬಾಡಿಗೆ,
ಮೇಲೊಂದು ಕಪ್ಪು ಚಾ, ಆದರೆ ನಾಲ್ಕುನೂರು ಮತಗಳ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು?”

ಅಂದೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಡೆ ಸವಾರಿ.

‘ಜೈ’ ರೋಗ

ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವವರ ಪರಿಷತ್ತು ಜರುಗಿತು. ಊರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಳೆಯುವ ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ರಥಕ್ಕೆ ಹಿಂಡುವ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿದರು. ಸ್ವಾಗತದಿಂದ ಸಮಾಸ್ತಿಯ ವರೆಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಜರುಗಿತು. ಸಭೆಯ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಮುನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದರು.

“ ಬೋಲೋ ಭಾರತ ಮಾತಾಕಿ ಜೈ ”

“ ಬೋಲೋ ಪಂಡಿತ ನೆಹ್ರೂಕಿ ಜೈ ”

ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಊರ ಗೌಡರು ಬಿರಿ ಬಿರಿ ನೋಡಿದರು.

“ ಬೋಲೋ ಊರ ಗೌಡಕು ಜೈ ” ಎಂದರೊಬ್ಬರು.

“ ಬೋಲೋ ಕುಲಕರ್ಣೀಕು ಜೈ ” ಹಿಂದೇ ಬಂದಿತು.

ಕೈ ಮುಗಿದು ಕುಣಿಯುತ್ತ ತಿಂಮ ಸುರು ಮಾಡಿದ.

“ ಗಳ ಚಾಪಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಾದ್ಯಾರ ದುರಗಪ್ಪಕು ಜೈ; ಗ್ಯಾಸ ಲೈಟು ಬಾಡಿಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಅಲ್ಲೇಸಾಬಕು ಜೈ; ತಕರಾರು ಮಾಡಿ ಜಮಖಾನ ಕೊಟ್ಟ ತಮಣ ಭಟ್ಟಕು ಜೈ; ತೋರಣಕ್ಕೆ ಮಾವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಕೊಟ್ಟ ಮರೆಣ್ಣಕು ಜೈ; ಹಂದರದ ಮುಂದೆ ಕಸಗೂಡಿಸಿದ ಮಾದರ ಮಾರಿಗಕು ಜೈ ”

ಎಪ್ಪತ್ತುಮೂರು

ನನ್ನ ಕಸುಬು

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಣೆ ಹಿಡಿದು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಗುವೊಂದು ಆ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಡಹತ್ತಿತು. ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯು ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು ಚೀರುತ್ತ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಓಡಿದಳು. ಆಕಾಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಎದುರು ಬಂದ ತಿಂಮನ ಏನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಉಸಿರು ಸಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿದ.

“ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ ಬಿಡ್ರಿ, ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದವನೇ ಮಗುವನ್ನು ಕಾಲು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಅಲುಗಾಡಿಸಹತ್ತಿದನು. ನಾಣ್ಯವು ರುಂಟೆಂದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಂಮನ ಕಿಸೆ ಸೇರಿತು.

“ ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾಯಿತು, ಡಾಕ್ಟರೇ ” ಎಂದು ಆ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಾಗ ತಿಂಮನ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

“ ನಾನು ಡಾಕ್ಟರನಲ್ಲಮ್ಮ, ನಾನೊಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ದೇಶಭಕ್ತ. ಹಣವು ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡರೂ ನಾನು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ. ”

ಪಟಾಕ್ಷಿ

ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವು ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ ತಿಂಮನಿಗೆ ಮಗನ ಕಾಟವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಪಟಾಕ್ಷಿ ಕೊಡೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದು ಅಳುತ್ತ ಕುಳಿತ ತಿಂಮನ ಮಗ. ತಿಂಮನ ಉಪಾಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾದವು. ಕಡೆಗೊಂದು ಬಾರಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ನೋಡುವಾ ಎಂದು ನೆನೆಸಿ ತಿಂಮನ ಸುರು ಮಾಡಿದ.

“ ಬಣ್ಣ ಮದ್ದು ಗುಂಡುಗಳಿಗೆ ಹಣ ದುರ್ವ್ಯಯ ಮಾಡಕೂಡದು ಮಗು. ”

“ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿ ” ಎಂದ ಮಗ.

“ ಹೆದರಾಬಾದ್ ವಿಜಾಪುರವನ್ನು ಕೇಳು. ”

ಎಪ್ಪ ತನ್ನಲ್ಲು

ಅವಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಳು

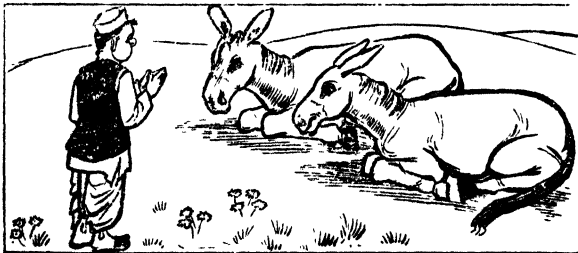
ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತಳು. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಗೋಳೋ ಎಂದು ಅತ್ತರು. ತಿಂಮನೂ ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಮೆತ್ತಗಾದ. ಅತ್ತವರ ಕಣ್ಣಿನ ಹಸಿ ಆರುವ ಮುನ್ನೆಯೇ ತಿಂಮ ಎರಡನೆಯ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿವರು ಆಡಿಕೊಂಡರು. ಕಡೆಗೆ ಊರ ಮುಖಂಡರು ತಿಂಮನನ್ನು ಅಣಕಿ ಬಿಟ್ಟರು.

“ ಇದು ಅನ್ಯಾಯವಪ್ಪ ತಿಂಮ, ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗುವದು ನನುಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ” ಎಂದರು.

“ ನನಗೂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ; ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಸಾಯುವ ಮುನ್ನೆಯೇ ಅವಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಳು ಮದುವೆಯಾಗೆಂದು ” ಎಂದು ತಿಂಮ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ.

“ ನಿನ್ನ ತಲೆ ಅವಳೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ? ” ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದರು ಊರ ಮುಖಂಡರು.

“ ಈ ಸಲ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ಮೊನ್ನೆ? ” ಎಂದು ತಿಂಮ ಕೇಳಿದ.

ನಿಮ್ಮ ಎರಡೂ ಮತಗಳನ್ನು ನನಗೇ ಕೊಡಿ.

ನಾನೂ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವನೇ

ಎಪ್ಪತ್ತೈದು

ನ ವಹಾರಜ್ಞಾನಿ ತಿಮ್ಮ

ಕಾಲೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ತಿಮ್ಮನ ಮಗನು ಕಲ್ಲೆಡವಿ ಬಿದ್ದು ಕಾಲೆಲ್ಲ ರಕ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸ್ಲೇಟು ಒಡೆದುಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಒಡೆದ ಸ್ಲೇಟವನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ತಿಮ್ಮ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪದ ಸುರಿನುಳೆ ಮಾಡಿದ.

“ಹಾಳು ಮೋರೆಯವನೇ, ಐದಾಣೆ ಸ್ಲೇಟನ್ನು ಮುರಿದು ಬಿಟ್ಟಿ” ಎಂದು ಹೊಡೆಯಲು ಹೊರಟ. ಕಾಲಿನ ರಕ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಮ್ಮನ ಹೆಂಡತಿ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಬಂದು ತಿಮ್ಮನನ್ನೇ ಗದರಿಸಿದಳು. “ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಿ ಸಾಕು. ಕೂಸಿನ ಕಾಲಿಗೆ ಗಾಯವಾಗಿದೆ, ಸ್ಲೇಟು ಒಡೆದರೆ ಏನಾಯಿತಂತೆ.”

“ಕಾಲಿಗೆ ಗಾಯವಾದರೆ ಏನಾಯಿತೇ ಹುಚ್ಚಿ! ದಯಾಳು ಸರಕಾರದ ಧರ್ಮಾಸ್ಪತ್ರಿ ಇದೆ, ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ವಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಕೂಲ ಫೀ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದಾರ ಸರಕಾರವು ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಸ್ಲೇಟು ಕೊಡುತ್ತೀಯೇ?” ಎಂದು ಮುರಿದ ಸ್ಲೇಟನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಗಿದ ತಿಮ್ಮ.

ತಿಂಮನ ಸ್ಮಾರಕ

ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ತಿಂಮ ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಹೊರಟಿದ್ದ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರು :

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ, ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿದಂತೆ ಇದೆಯಲ್ಲೋ ? ”

“ ಅಹುದು ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಸ್ಮಾರಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ”

“ ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಏಕೋ ? ನಿನ್ನ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ನೀನೇ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೇನು ? ”

“ ನನ್ನ ನಂತರ ಈ ಕಾರ್ಯದ ನೆವದಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ- ಯಾರಿಗೂ ಹಣ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು. ”

ಮುಂದುವರಿದ ವೀರ

ಬಹು ದಿನಗಳ ನಂತರ ತಿಂಮನು ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಂಡ. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿದ್ದ ಗಾಯಗಳ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತಿಂಮನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

“ ಇದೇನೋ ಅನ್ಯಾಯ, ಮುಖದ ತುಂಬಲೂ ಗಾಯಗಳು ! ”

“ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನೋ ತಿಂಮಾ ನಾನು ” ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಅವನ ಗೆಳೆಯ.

“ ಓಹೋ ತಿಳಿಯಿತು ಬಿಡು ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

“ ಏನೋ ತಿಳಿಯಿತು ? ”

“ ಯುದ್ಧರಂಗದಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಿಂದೇಕೋ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿ ! ”

ಕೊರತೆಗೆ ಮದ್ದು

ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಬಂದು ನಿಂತಾಗಲೇ ತಿಂಮನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಎರ ಹತ್ತಿತು. ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಪರಟೆ ಹಿಡಿದು ದೀನಮುಖದಿಂದ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಕೂಗಹತ್ತಿದ.

“ಅನ್ನ ಸ್ವಾಮೀ, ಅನ್ನ ಕೊಡಿ....ಒಂದೇ ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಕೊಡಿ.... ಅನ್ನ....ಅನ್ನ ಸ್ವಾಮೀ”

ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ ತಿಂಮ ಜೈಯಲು ಸುರುಮಾಡಿದ—

“ಎ, ದರಿದ್ರ....ನುಗನೆ. ಯಾಕೆ ಅನ್ನ ಅನ್ನ ಅಂತಾಬಡಕೊಂಡು ಸಾಯಿತಿ? ಒನ್ನೊತ್ತು ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋಗುತ್ತದೇನು? ಎನ್ನೋ ಒಂದು ತಿಂದು ಮಲಗಿ; ಒಂದುಸೇರು ಹಲ್ವಾ ತಿನ್ನು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಒಂದು ಸೇರು ಹಾಲು ಕುಡಿ....ಅನ್ನನೇಬೇಕು ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ!”

ಮರುದಿನವೇ ತಿಂಮ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಯಾದ.

ತಿಂಮನ ಕಳವು

ತಿಂಮನ ತಂದೆ ರಾಯದುರ್ಗದಿಂದ ರಾಯಬೋರೆ ಹಣ್ಣು ತಂದು, ಚಿಕ್ಕಬಾಯಿ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಡಗಿದರು. ಸ್ವಾಭಿಂಡ ಯಾರ್ಡಿನ ನಾಯಿಯಂತೆ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿದು ತಿಂಮ ಗೂಡಿನ ಮುಂದೆಯೇ ನಿಂತ. ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಇಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಷ್ಟಿ ತುಂಬ ಹಂಣನ್ನು ಹಿಡಿದ. ಕೈಸಿಗಿಬಿದ್ದಿತು. ಹಂಣನ್ನು ಕಂಡು ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು, ಕೈಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಂಣಲ್ಲಿ ನೀರು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತಂದೆ ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ತಿಂಮನ ಕಳವು ಬಯಲಾಯಿತು. “ಕಳವು ಮಾಡಿದರೆ ಕೈ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಹತ್ತು ಬಾರಿ ಅವನಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದಾಗ ತಿಂಮ ಹಂಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ.

“ಎನೋ ತಿಂಮಾ, ಪುನಃ ಕಳವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ?”

“ಇಲ್ಲವಪ್ಪಾ, ಕೈ ನೋವಾಗಿಲ್ಲ ಈ ಸಲ” ಎಂದ. ಟೊಸ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೋರಲು ಮಾಡಿದ್ದ.

ಹಳೆಯ ಪರಿಚಯದ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬಹು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಂಮನ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನ ವಿಳಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವೆನಿಸಿ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಬರೆದ: “ಯಂ ಅಥವಾ ಆರ್.....ರಾವು ಅಥವಾ ಆಚಾರು, ಎಳನೇ ಅಥವಾ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿ, ಎ ಅಥವಾ ಬಿ ಸೆಕ್ರೆನ್, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಅಥವಾ ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಅಥವಾ ಹೊಸಪೇಟೆ, ಅಂಧ್ರ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ.” ಪತ್ರವು ತಲುಪುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಬಂದು ಕಡೆಗೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ. “ಈ ಪತ್ರವು ನಿನಗೆ ತಪ್ಪದಿದ್ದಲ್ಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು”

ಎಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತು

ಕತ್ತಲಲ್ಲಿತ್ತು

ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ತಿಮ್ಮನ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ನೋಡದೆ, ಕಾಲಲ್ಲಿದ್ದ ಪೆಟ್ರೋಮಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಒದೆದು ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಂತ. ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಕತ್ತಲಾಯಿತು.

ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ಅವನ ತಾಯಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು:

“ ದೇವರು ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ದೀಪ ಸಹ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೇನೋ ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ?

“ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿತ್ತು ” ಎಂದು ಗೊಣಗುಟ್ಟಿದ.

ಪ್ರೇಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಉಕ್ಕುನ ಪ್ರಾಯದ ತಿಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸಿನ ಹರೆಯದ ತಂದೆಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಂಠಲ್ಲಿ ಉರಿ, ಅನ್ನವೂ ರುಚಿಸದು, ನಿದ್ರೆ ಬೀಳದು, ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ಅದೇನೋ ಅದು ಆಗುತ್ತದೆಂದಷ್ಟೆ ತಿಮ್ಮನ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದ. ಗುಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೊರಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ದಿನದಿನವೂ ಮುಖವು ಕಳೆಗುಂದುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ದಿಗಿಲುಗೊಂಡರು. ತಂದೆಯ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತಿಮ್ಮನ ಪ್ರೇಮ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದ ಪಂಡಿತರ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಮೂಗಿಗೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ನಾಡಿ ನೋಡಿ ಧನ್ಯಂತರಗಳು ಹೇಳಿದರು :

“ ಪ್ರಸಾದವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹುಡುಗನಿಗೆ ‘ಚಂದ್ರಮುಖಿ’ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ”

“ ಕೊಂಚ ತಪ್ಪಿದಿರಿ ವೈದ್ಯರೆ. ಅದು ಅವಳಕ್ಕನ ಹೆಸರು; ಚಂದ್ರಮುಖಿಗೆ ಆಗಲೇ ಮದುವೆ ಆಗಿದೆ ” ಎಂದು ತಿಮ್ಮನ ಉಗುರು ಕಡಿದ.

ಎಂಥತ್ತು

ಬೆಲ್ಲ

ತಿಂಮನಿಗೆ ಕತ್ತು ನೋವಾಗಿ ಅಳುತ್ತಲಿದ್ದ. ಕತ್ತು ತಿರುವಲು ಬಾರದಂತಾಗಿದ್ದ ತಿಂಮನನ್ನು ಅವನ ತಾಯಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಡಾಕ್ಟರ ಬಳಿ ಬಂದರು.

“ಎಕೋ ತಿಂಮ, ನೋವಾಯಿತು?” ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಕೇಳಿದರು.

“ಬಹುಶಃ ತಲೆ ಸೊಟ್ಟು ಇಕ್ಕೆ ಮಲಗಿರಬೇಕು” ಎಂದರು ತಿಂಮನ ತಾಯಿ.

“ಇಲ್ಲ, ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ನೆಕ್ಕುವಾಗ ಕತ್ತು ಖಳಕ್” ಎಂದು ನೋವಾಯಿತು.” ಎಂದ ತಿಂಮ.

“ಬೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿದ್ದಿತೋ?” ಎಂದರು ಅವನಮ್ಮ.

“ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲಿರುವ ಕುರುಬಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಸುಂಠ ಹಚ್ಚಲಿಲ್ಲವೇನಮ್ಮ ನೀನು ನಿನ್ನೆರಾತ್ರಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ತಿಂಮ.

ಭಾವೀಭಾವ

ತಿಂಮನ ಅಕ್ಕ ಮದುವೆಗಾದಳು. ಕನ್ಯಾಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿದವು. ಸಾಮುದ್ರಿಕಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೊಡನೆ ತಿಂಮನ ಭಾವೀಭಾವ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತ ಮೇಲೆ ತಿಂಮನ ಅಕ್ಕ ನಾಚುತ್ತ ಬಂದು ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಳು. ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕನ್ನೆಯ ಹಸ್ತ ನೋಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ತಿಂಮ ಸಾಮುದ್ರಿಕಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ವೈದ್ಯರೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೂಡಲೆ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ.

“ಕೊಂಚ ಸೂರ್ಯನಾಗಿ ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ. ನಿರ್ದೇಯಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದಿದ್ದು ಕೂಡುತ್ತಾಳೆ. ಸನಿಯದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದವರ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕುತ್ತಾಳೆ” ಎಂದ.

ತಿಂಮನ ಭಾವೀಭಾವ ಕತ್ತು ಮುಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೊರಚಾರಿದ.

ಎಂಬತ್ತೊಂದು

ಅವರ ಮೂಗು

ತಿಂಮನ ಮನೆಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಥಿಗಳು ಬರಲಿದ್ದರು. ತಿಂಮನ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ತನವನ್ನು ನೆನೆದು ಅಂಜುತ್ತ ತಿಂಮನತಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಬರಹೇಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದರು.

“ಇಂದು ಮದ್ಯಾಹ್ನ ಒಬ್ಬರು ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೂಗಿನ ವಿಷಯ ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಕತ್ತು ಹಿಸಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ನೋಡು ಆಮೇಲೆ” ಎಂದು ಮುಗಡವಾಗಿಯೇ ತಿಂಮನಿಗೆ ಹೇಳಿಟ್ಟರು.

ಅತಿಥಿಗಳು ಒಳಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಲೇ ತಿಂಮ ಅವರ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಲಾಗಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರು. ತಿಂಮನ ತಾಯಿ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಅವರ ಮೂಗಿನ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಬೇಡ ಅಂದೆಲ್ಲವ್ವಾ, ಅವರಿಗೆ ಮೂಗೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ? ” ಎಂದು ತಿಂಮ ಅತಿಥಿಗಳ ಇಲ್ಲದ ಮೂಗಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಡೆ

“ಅವ್ವಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ ನನ್ನ ನಡತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ ಬೇಕಾಗಿದೆಯಪ್ಪ ”

“ಆಗಲಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕುತಾನೆ ”

“ಸಾಕೂ.....ಆದರೆ.....”

“ಆದರೆ ಏನೋ ? ”

“ಅವರ ನಡತೆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡು ಎಂದರೆ ? ”

ಎಂಭತ್ತುಮೂರು

ಪುನಃ ಮದುವೆ

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ? ”

“ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮದುವೆಯಂತಲ್ಲವಾ? ”

“ ಅಹುದೋ ”

“ ಮತ್ತೆ ಏಕವಾ ಮದುವೆ? ”

“ ಮಕ್ಕಳಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಪುನಃ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನಂತೆ ”

“ ಮಕ್ಕಳಾಗದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೇನವಾ? ”

“ ಅಹುದೋ ”

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ? ”

“ ನಾನು ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಮದುವೆಗೆ ಹೊಗ್ಗೇನವಾ ”

ಸೆರೆ ಕುಡಿದರೆ

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ”

“ ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಸೆರೆ ಕುಡಿದು ಜಗಳಾಡಿದನಂತವಾ ”

“ ಅಹುದೋ ತಿಂಮಾ ”

“ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ತಲೆಗೇ ಕಲ್ಲು ಎಸೆದನಂತವಾ ”

“ ಅಹುದಂತೋ ತಿಂಮಾ ”

“ ಗುರಿ ತಪ್ಪಿ ತಲೆಗೆ ಏಟು ಬೀಳಲೇ ಇಲ್ಲವಂತವಾ ”

“ ಅಹುದೋ ತಿಂಮಾ ”

“ ಸೆರೆ ಕುಡಿದರೆ ಗುರಿ ತಪ್ಪುತ್ತೆ ಅಂತಾನೆ ಕುಡಿಯೋದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಮ್ಯಾಡಿದೆಯೇನವಾ? ”

ಎಂಭತ್ತ ಲ್ಕು

ಆಡದೆ ನಾಡುವನು

“ ತಿಂಮಾ ”

“ ಏನಪ್ಪಾ ? ”

“ ದೇಶದ ತುಂಬಾ ನಾತನಾಡುವವರೇ ಆದರಲ್ಲೋ ? ”

“ ಅಹುದಪ್ಪಾ ”

“ ಬಾಯಿಂದಾಡುವ ಬದಲು ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇನೋ ? ”

“ ಇದ್ದಾರಪ್ಪಾ ”

“ ಯಾರೋ ತಿಂಮಾ ಅಂತಹ ಉತ್ತಮರು ? ”

“ ಮೂಕರು ”

ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಲಿಗಳು

“ಅಪ್ಪಾ”

“ಏನೋ ತಿಂಮಾ ?”

“ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಲಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯಪ್ಪಾ”

“ಅಹುದೋ ತಿಂಮಾ”

“೨೦ ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನು ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದನಂತಪ್ಪಾ”

“ಹೇಗೋ ತಿಂಮಾ?”

“ಬರೀ ಲಾಯಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದೇ ಕೊಂದನಂತಪ್ಪಾ”

“ಒಳ್ಳೆಯ ವೀರನಿರಬೇಕು ಅವನು”

“ಅದಿರಲಪ್ಪಾ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಲಿಗಳು ಎಷ್ಟು ದುರ್ಬಲವಾಗಿವೆ ನೋಡು, ಲಾಠಿ ಹೊಡೆತಕ್ಕೇ ಸಾಯಬೇಕಾದರೆ”

ಎಂಭತ್ತೈದು

ಪಿಟೀಲು ಕೇಳಿದ

“ ಅಪ್ಪಾ ”

“ ಏನೋ ತಿಂಮಾ? ”

“ ನನಗೆ ಪಿಟೀಲು ಅಂದರೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ ನೋಡಪ್ಪಾ ”

“ ಒಳ್ಳೆಯ ರಸಿಕನೋ ನೀನು. ಮೊನ್ನೆ ಚೌಡಯ್ಯನವರ ಪಿಟೀಲು ಕೇಳಿದೇನೋ ತಿಂಮಾ? ”

“ ಕೇಳಿದೆನಪ್ಪಾ, ಆದರೆ..... ”

“ ಆದರೇನೋ ಗೀದರೆ? ”

“ ಪಿಟೀಲು ಕೇಳಿದೆನಪ್ಪಾ, ಅವರು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ”

○

○

○

ಇದೇನು ಮಹಾ ?

ತಿಂನು ತಿರುಪತಿಯ ಬೆಟ್ಟ ಏರಿದ. ಎದೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಬರುವಂತಿದ್ದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿ ‘ ಗೋವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದಾ ’ ಎಂದು ದಣುವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಕ್ತರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಲೆ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಗಾಳಿ ಗೋಪುರವನ್ನು ಕಂಡವರು ಗಲ್ಲ ಗಲ್ಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಮುಗಿಲನ್ನು ಮುದ್ದಿಕ್ಕುವಂತಿದ್ದ ಗಾಳಿಗೋಪುರದ ಕಳಸವನ್ನು ಕಂಡು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದ.

“ ಇಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಗೋಪುರವನ್ನು ಹೇಗಪ್ಪಾ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ”

“ ಇದೇನು ಮಹಾ ? ಮೊದಲು ಮೇಲೆ ಹೋಗುವದು. ಕಟ್ಟುತ್ತ ಕಟ್ಟುತ್ತ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಳಗೆ ಬಂದು ಇಳಿದು ಬಿಡೋದು ” ಎಂದ ತಿಂನು.

ಎಂಭತ್ತಾರು

ಮಹಾತ್ಮ

ಗುರುಗಳೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚು. ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರು; ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಛಾಪಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿಂದಲೂ ಬಂದರು. ಆದರೂ ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಶಿಷ್ಯನಾದ ತಿಂಮನಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದರು.

“ಮಹಾತ್ಮರಾಗಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಮಹಾತ್ಮರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಬುದ್ಧಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ತಿಂಮ.

“ಮಹಾತ್ಮರಾದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವೋ ತಿಂಮಾ? ಮಹಾತ್ಮರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಯ್ಯಾ ನಾನು” ಎಂದರು.

“ಕೊಂಚ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರೆ.....”

“ಏಕೋ ತಿಂಮ, ಆಗ ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿತು?” ನಡುವೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ ಕೇಳಿದರು.

“ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಧೂಮಕೇತು ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿ” ಎಂದು ತಿಂಮ ಗೋಳಾಡಿದ.

ಶ್ರೀಖಂಡ

ವನಭೋಜನಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಊರೇ ಹೊರಟಿತು. ತಿಂದಷ್ಟು ಶ್ರೀಖಂಡಕ್ಕೆ ತುಂಬ ದಕ್ಷಿಣೆ; ಹೆಳವರಿಗೆ ಕಾಲು ಕೊಟ್ಟಿತು, ಕುರುಡರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಮನೆಮನೆಗೂ ಬಂಧುಬಳಗ ಬಂದಿಳಿದಿತು. ಊಟದ ಜಾತ್ರೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಕೆನೆಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದ ಶ್ರೀಖಂಡವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸುರಿದರು. ತಿಂಮ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಅಗಳನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಖಂಡದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿದ ಊಟವನ್ನು ಶ್ರೀಖಂಡದಿಂದಲೇ ಮುಗಿಸಿದ. ಪಾಪ, ಅದರ ಅಧಾರವೇ ಆಧಾರ! ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ತಾಂಬೂಲ ಅಗಿಯುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತಾಗ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ತಿಂಮನ ವಿಚಾರಣೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು.

“ಶ್ರೀಖಂಡವನ್ನು ತಿಂದಿರೋನೋ, ತಿಂಮಾ ?”

“ಏನು ಶ್ರೀಖಂಡವೋ, ತಿಂದೆ ಬಿಡಿ” ಎಂದು ಮೂಗಿಳೆದ.

“ಏಕೋ ಹಾಗಂತಿದೀಯಾ, ಜನ್ನಾ ಗಿರಲಿಲ್ಲವೆ ?”

“ಜೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಖಂಡವನ್ನು ಮೊಸರಿನಿಂದ ಮಾಡಿ ಕೆಡೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ನುಡಿದ ತಿಂಮ.

ಅಶ್ಲೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ

“ಅಪ್ಪಾ”

“ಏನೋ ತಿಂಮಾ ?”

“ಅಶ್ಲೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಯಾವುದಪ್ಪಾ ?”

“ಚಿಕ್ಕವರು ಓದಬಾರದ್ದು ಅಶ್ಲೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ”

“ಹೀಗೆಂದು ದೊಡ್ಡವರು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲವೇನಪ್ಪಾ ?”

“ಅಹುದೋ ತಿಂಮಾ”

“ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ಓದಿ, ದೊಡ್ಡವರಾದ ಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕವರು ಓದ ಕೂಡದು ಎಂಬುದಕ್ಕೇ ಅಶ್ಲೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನುತ್ತಾರೇನಪ್ಪಾ ?”

ಎಂಭತ್ತೆಂಟು

ಕೊಂಚ ಅವಸರವಿದೆ

ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ತಿಂಮ ಕಾಲ್ನುಡೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದ. ಊರ ಹೊರಗೆ ಕೊಂಚ ದೂರ ಸಾಗಿದ ಮೇಲೆ ಗ್ಯಾಸ್ ಪ್ಲಾಂಟ ಬಸ್ಸೊಂದು ಹಿಂದೆ ಬಂದಿತು. ಪರಿಚಿತ ಡ್ರೈವರನಿದ್ದ ಕಾರಣ ಮೋಟಾರ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಿಂಮನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ.

“ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೂ ನಡೆಯೋದಾ? ಬಾರೋ ತಿಂಮ ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತೇನೆ.”

“ಇಲ್ಲ, ನೀವು ಹೋಗಿ. ನಾನು ನಡೆದೇ ಬರುತ್ತೇನೆ.”

“ಏಕೋ?”

“ಇಂದು ನಾನು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಕೊಂಚ ಅವಸರವಿದೆ.”

○

○

○

ತಿಂಮನಿಗನಿಸಿದ್ದು

ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಜಡಭರತರಾಯರು ಅಡ್ಡಾಡಲು ಬಂದರು ಸಾಯಂಕಾಲ. ಎದುರಿಗೆ ಬಂದ ತಿಂಮ ಕೇಳಿದ.

“ನಿಮ್ಮದೇನು ಮಗು, ರಾಯರೇ?”

“ಅಹುದಪ್ಪ. ಯಾಕೋ?”

“ಯಾಕೂ ಇಲ್ಲ, ಬಹು ಮುದ್ದಾಗಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ”

“ಬರೀ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೋ ತಿಂಮ, ಇದರ ಬುದ್ಧಿ ಎಷ್ಟು ಚುರುಕು ಅಂತ ತಿಳಿದೀಯಾ?”

“ಸರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ತಾಯಿಯನ್ನೇ ಹೋತಿದೆ ಅನ್ನಿ”

ಎಂಬತ್ತೊಂಭತ್ತು

ಯಾವುದಾದರೂ ಸರಿಯೇ

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲವೂ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ದೀಪದಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಆಗಿ ಹೋಗಿ ಎನೂ ತೋಚದೆ ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಿಂಮನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ. ಅರೆನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ತಿಕ್ಕುತ್ತ ಎದ್ದ ತಿಂಮನು ವಿಚಾರಿಸಿದ.

“ಎನಪ್ಪಾ ಬೇಕು ? ”

“ಕೊಂಚ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಾ ? ”

“ಇಲ್ಲವಲ್ಲಯ್ಯಾ ”

“ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ? ”

“ಅದೂ ಇಲ್ಲವೋ ”

“ಓಡಲ ಎಣ್ಣೆ ಆದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸರಿ ”

“ಕೊಂಚ ನಿಲ್ಲು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಪರ್ಗೋಲ್ಯಾಕ್ಸ್ (ಸುಖಭೇದಿ ಮಾತ್ರ) ಇರಬೇಕು. ನೋಡ್ತೇನೆ” ಎಂದ ತಿಂಮನು.

ಅಡವಿಯ ದೆವ್ವ

“ಅಪ್ಪಾ ”

“ಎನ್ನೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ದೆವ್ವದ ಕಾಟವಿದ್ದಿತಂತಪ್ಪಾ ”

“ಅಹುದಂತೋ ತಿಂಮಾ ”

“ರಾಯರಿಗೊಬ್ಬ ಮನೆ ಆಳಿಯ ದೊರೆತನಂತಪ್ಪಾ ”

“ಅಹುದಂತೋ ತಿಂಮಾ ”

“ಆ ಮೇಲೆ ದೆವ್ವ ಪರಾರಿಯಾಯಿತಂತೆ ನೋಡಪ್ಪಾ ”

ತೊಂಭತ್ತು

ಕಡೇ ಮಾತು

ತಿಂಮನಿಗೆ ಮರಣಕಾಲವು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಕೈಕಾಲು ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತ ಬಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಾಯಿತು. ಬಂಧು ಬಳಗವು ಗುಂಪು ಸೇರಿ ಹೋಯೆಂದು ಅತ್ತರು. ದೇಹದ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹಾದಿಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ತಿಂಮ.

“ ನನಗೇನಪ್ಪಾ ಹೇಳುತ್ತೀ ? ” ಎಂದು ತಿಂಮನ ಹಿರಿಮಗನು ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಅಳಹತ್ತಿದ.

ಕೈಸನ್ನೆಯಿಂದ ಮಗನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಮಗನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕಡೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ ತಿಂಮ.

“ ನನ್ನ ರೇಶನ್ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿಸಲು ಮರೆಯಬೇಡ ”

ಸಾಹಿತಿ ತಿಂಮ

“ ಕತೆ, ಕವನ, ನಾಟಕ, ರಗಳೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಪ್ರಬಂಧ, ಕಾದಂಬರಿ, ಹರಟೆ, ಏನು ಬೇಕು ಎಲ್ಲ ಬರೆಯಬಲ್ಲೆ ” ಎಂದೊಮ್ಮೆ ತಿಂಮ ಗೆಲೆಯೆರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಜಂಭಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

“ ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ಬರೆಯಬಲ್ಲೆಯಾ ? ” ಎಂದ ಒಬ್ಬ.

“ ಓಹೋ ”

“ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ? ”

“ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ”

“ ಅಲ್ಲವೋ ಒಂದು ಹೂವಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆ ನೋಡೋಣ ”

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಸೀಸಕಡ್ಡಿ ಹಿಡಿದು “ ಹೂ, ಹೇಳು ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

ತೊಂಭತ್ತೊಂದು

ಆಕಳೆಲ್ಲ

ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಜೋಳ ಹಾಕಿ ತಿಂಮನ ತಾಯಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಳು. ಬೇರೆ ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ತಿಂಮನನ್ನು ಕಾಯಲು ಕೂಡಿಸಿ “ಕೊಂಚ ಹುಷಾರಾಗಿರು, ಆಕಳು ಬಂದು ಬಾಯಾಡೀತು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎದ್ದಳು. ಪುನಃ ಬಂದು ನೋಡುವಾಗ ಅರ್ಧ ಕಾಳು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದಿತು.

“ಎನೋ ತಿಂಮಾ ನೀನು ಕಾದದ್ದು ? ಆಕಳು ತಿನ್ನುವಾಗಲೂ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನು ?”

“ಛೇ ! ಛೇ ! ಆಕಳಲ್ಲಮ್ಮ ಜೋಳ ತಿಂದದ್ದು. ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ. ಅದು ಎತ್ತು.”

○

○

○

ಕಫ್ಯೂ

ಮಾಮೂಲು ರಸ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ತಿಂಮನನ್ನು ಕಂಡು ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

“ಎಕೇ ತಿಂಮಾ, ನಿನ್ನ ಮಾಮೂಲು ರಸ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು ಈ ರಸ್ತೆಗೆ ಬಂದಿ?”

“ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷ ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹಾಯುವಂತಿಲ್ಲ.”

“ಏನು, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಕಫ್ಯೂ ಆಡರು ಕೊಟ್ಟದ್ದಾರೆಯೇ ?”

“ಇಲ್ಲ ಕಣ್ರೀ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕಫ್ಯೂ ಆದರೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಮುನಿಸಿಪಾಲ್ಟಿ ಕಫ್ಯೂ, ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿ ನಡೆದಿದೆ.

ತೊಂಭತ್ತುಮೂರು

ಭಿಕ್ಷೆ

ತಿಂಮನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕಳೊಬ್ಬಳು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಳು ಕೂಳಿತ್ತಲ್ಲಿಂದಲೆ ತಿಂಮ ಮಗಳಿಗೆ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ.

“ ಒಂದೆರಡು ಕಾಳು ಭಿಕ್ಷೆ ಹಾಕಮ್ಮಾ ಅವಳಿಗೇ ” ಎಂದ.

“ ಜೋಳ ಹಾಕಲೇನವ್ವಾ ? ”

“ ಛೇ ಹುಚ್ಚಿ, ನಮ್ಮಂತೆ ಜೋಳ ತಿನ್ನಲು ಅವರೇನು ದುಡಿಯುವರೇ ಪಾಪ! ಐಕ್ಯಯನ್ನೇ ಹಾಕಮ್ಮಾ, ಜೋಳ ತಿನ್ನಲಾ ಅವರಿಗೇನು ದಂದ್ರ ? ”

○

○

○

ಉಡುಗೊರೆ

ತಿಂಮನ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ. ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡಲು ಸಾ ಮುಂದೆ ನೀ ಮುಂದೆಂದು ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಜಿಗಿದಾಡಿದರು. ವಿಲೀನವಾದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಬಿಳಿ ಆನೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ದಿನಾಳಿ ತೆಗೆದ ಅಂಗಡಿಗಳ ರಿಬ್ಬನ್ನು ಗಳ ವರಗೂ ಸುರಿಮಳೆಯಾದವು. ಏನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಂಮನಿಗೆ ತೋಚದಾಯಿತು. ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗಿ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನನ್ನೇ ಕೇಳಿದ:

“ ನಾನು ಏನು ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡಲಿ ಹೇಳಯ್ಯಾ ಕೊಂಚ ”

“ ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ನೀನೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡುವದನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೋ ತಿಂಮಾ ? ಏನಾದರೂ ಹೊಸದನ್ನು ಕೊಡು ”

ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೊರ ಹೊರಟ ತಿಂಮ ಕರೀ ಮಾರ್ಕೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ತಂದು ಒಂದು ಬಾಟ್ಟಿ ಸೀಮೆ ಎಂಣೆ ಕೊಟ್ಟ.

ತೊಂಭತ್ತಾ ಲ್ಲು

ಉಳಿದೆಲ್ಲ

ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತ

ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಗೋಜೆಗೂ ಹೋಗದೆ, ಎದುರು ಬರುತ್ತಿದ್ದ
ರಾಯರಿಗೆ ತಿಂಮ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ.

“ ನಮಸ್ಕಾರ ರಾಯರೇ, ಯಾವಾಗೋ ಬಂದದ್ದು ? ”

“ ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ತಾನೆ ಬಂದೆ ತಿಂಮ ”

“ ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆ ಸುಖವಾಗಿ ಆಯಿತೇ ? ”

“ ಆಯಿತಪ್ಪ, ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ”

“ ಓಹೋ ! ಇದೇನು ಶನಿವಾರ ಮುಂಡನ ಆಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ? ”

“ ಮುಂದೆ ತಿಥಿಗಳಿಲ್ಲವೋ ತಿಂಮ ”

“ ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತ ತಾನೇ ? ”

“ ಅಯ್ಯೋ ಶನಿಯೇ, ಏನು ಮುಂಡನವೇ ? ”

“ ಅಲ್ಲ ರಾಯರೇ, ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆ ”

ಸೆರೆಕುಡುಕ ತಿಂಮ

ಮಧ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ತಿಂಮನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ
ಸೆರೆ ಕುಡಿಯುವ ಸಮಯ ಒದಗಿತು. ಮೋಜಿನ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ
ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟ ಕುಡಿದು ಜೀವು ಗಾಡಿಯಂತಾದ. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂಚ
ಹುಷಾರಿದ್ದ ಜೊತೆಯವನೊಬ್ಬ ತಿಂಮನನ್ನು ಎಚ್ಚಿಸಿದ.

“ ಏಕೋ ತಿಂಮ ಸಾಕು, ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ; ನಿನ್ನ ಬೂಟು
ಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಕೋ ” ಎಂದು ಅವಸರ ಮಾಡಿದ.

“ ಅಹುದು.....ಬೂಟೇನೋ ಇವೆ. ಎಡಗಾಲಿನದು ಯಾವುದೂ,
ಬಲಗಾಲಿನದು ಯಾವುದೂ ಅಂತ.....”

“ ಜೆನ್ನಾಯಿತು, ಇಗೋ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಡಗಾಲಿಡು ”

“ ಅಹುದೂ.....ಎಡಗಾಲು ಯಾವುದೂ ಅಂತ ”

ತೊಂಭತ್ತೈದು

ಇದು ನಿಜವೇ?

ಪರಸ್ಪರದವನೊಬ್ಬ ತಿಂಮನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

“ ಸ್ವಾಮಿ, ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಎಲ್ಲಿದೆ? ”

“ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಇರಬೇಕೇ..... ರೈಲು ನಿಂತಿರುತ್ತೆ ನೋಡಿ, ಅದೇ ಇರಬೇಕು ಬಹುಶಃ ”

ಬೀಗ ಮುರಿಯುವವರು.

“ ಕಿಸೆ ಹರಿಯುವಷ್ಟು ಭಾರವುಳ್ಳ ಬೀಗವನ್ನು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ತಿಂಮನನ್ನು ಓರ್ವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು.

“ ಅದೇನೋ ತಿಂಮ, ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ? ”

“ ಮನೆಯ ಬೀಗ ಸ್ವಾಮಿ ”

“ ಅದನ್ನೇಕೋ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತೀ? ”

“ ಮೊನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲೇನು ಸ್ವಾಮಿ ನೀವು. ಊರಲ್ಲಿ ಬೀಗ ಮುರಿಯುವವರು ಬಹಳ ಆಗಿದ್ದಾರೆಂತೆ. ಮನೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಬೀಗ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಸ್ವಾಮಿ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೆ ಬೀಗ ಯಾವಾಗಲೂ. ”

ತೊಂಭತ್ತಾರು

ದಂಪತ್ವೈರಿ ದೇವರು

ಸಕುಟುಂಬವಾಗಿ ತಿಂಮನ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ಹೊರಟ ಒಂದು ಬಾರಿ. ಹೊರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ, ದೊಡ್ಡ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ.

‘ಛತ್ರಿ, ಜೋಡುಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ’ ಎಂದಿದ್ದಿತು.

“ಮೊದಲು ನೀನು ಹೋಗಿ ಬಾ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

“ಅದೇಕೆ?”

“ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು ಬೋರ್ಡು. ಜೋಡಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲವಂತೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಹೋಗಬೇಕು.”

ಜಾತೀಯ ತಳಹದಿ

ತಿಂಮನ ಹಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಊರ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸರಿ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಬೇಸತ್ತು ಹಿರಿಯರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದರು.

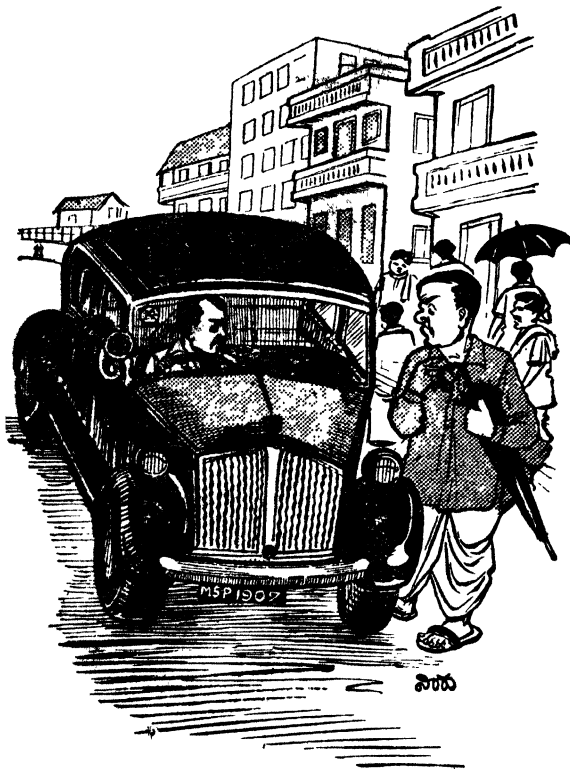
“ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿದರು.

“ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನನ್ನೊಬ್ಬನದೇ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ; ನನ್ನ ತಮ್ಮನೂ ಇದೇ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ”

“ಹಾಗಾದರೆ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ”

“ಅದು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಸಾಧ್ಯ? ಇಬ್ಬರದೂ ಒಂದೇ ಜಾತೀಯವೇ? ಜಾತೀಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರವೇಶ ಅಂದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಸರತಿಗಾಗಿ ಕಾಯಬೇಡವೇ?” ಎಂದು ಮೋರೆ ನೋಡಿದ ತಿಂಮನ.

ತೊಂಭತ್ತೇಳು

ಅನುಭವ

ತಿಂಮನ ತಲೆ ತುಂಬಿದ್ದಿತು; ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದ. ಹತ್ತತ್ತು ಬಾರಿ ಚೀರಿಸಿ, ಸನಿಯ ಬಂದರೂ ಮೋಟಾರಿಗೆ ಹಾದಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾರು ಬಹು ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿತು. ತಿಂಮನನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಯಮನಿಗೆ ಅವಸರವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ತಿಂಮ ಸಾವಿ ನಿಂದ ಪಾರಾದ.

ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು ತಿಂಮ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಗಾಡಿ ನಡಿಸುವವನ ಮೇಲೆ ಜೋರು ಮಾಡಿದ.

“ಕಲಿಯುವವನು ತುಂಬಿದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಯ್ಯಾ ಬಂದದ್ದು ? ”

“ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದಿಂದ ಗಾಡಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ. ನನಗೇ ಅನುಭವ ವಿಲ್ಲವೇನು ? ನೀವೇ ಅಡ್ಡ ಬಂದಿರಿ ”

“ಹಾಗಾದರೆ ನನಗಿಲ್ಲವೇ ಅನುಭವ? ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ನಡೆ ಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ ನಾನು. ”

ಯಾವುದು ಅನ್ಯಾಯ ?

ತಿಂಮನ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಬಹಳ ನಷ್ಟ ವಾಯಿತು; ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿದ ತಿಂಮನ ಮುಂದೆ ಆ ಗೆಳೆಯರು ಗೋಳು ತೋಡಿಕೊಂಡರು, “ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯೂ ಸತ್ತು ಹೋಗ ಬೇಕೆ ಪಾಪ ? ಸದ್ಯ ನನ್ನ ದೈವವು ಜೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿತು; ನಾನು ಬದುಕಿಕೊಂಡೆ”

“ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಯಿತು ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

ತೊಂಬತ್ತೊಂಭತ್ತು

ಐದನೇ ನಂಬರ ಸೌಜನ್ಯ

ಬಾಸುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಲು ತನಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಂಮ ಒಂದು ಬಾರಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಅವನಿಗೆ ಬಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಅವನ ಆನಂದವು ಅಳತೆ ಮೀರಿತು. ಬಾಸುಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೌಜನ್ಯ ಸಭ್ಯತೆಗೆ ತಲೆದೂಗಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಊರ ತುಂಬ ತೋರಿಸಿದ.

“ತಮ್ಮ ಪತ್ರವು ಕೈಸೇರಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಈ ದಾಸನು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ನಿಮ್ಮಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದರ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಗಳಿಂದ ಬಾಸುಲಿಯ ಉದ್ಧಾರವು ತಪ್ಪದೆ ಆದೀತೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವು ನಮಗಿದೆ. ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೦ನೆಯ ತೇದಿ ತಾವು ಬಾಸುಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸುವಿರಾ.

ಇತಿ ನಿಮ್ಮ ದಾಸಾನುದಾಸ.”

ಈ ಕಾಗದದೊಟ್ಟಿಗೆ ತಾನು ಕಳುಹಿದ ಕಾಗದವೂ ಪರಿಪಾಟಿನಿಂದ ಪರತು ಬಂದಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಎಡಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಯಾರೋ ಬರೆದಿದ್ದರು.

‘ಈ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಒದರಲು ಕರೆಯಿರಿ. ಐದನೇ ನಂಬರ ಪತ್ರದ ಮಾದರಿ ಬರೆಯಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ’ ಎಂದಿದ್ದಿತು.

ಹೆಸರು ಹಾಳುಮಾಡುವ ಖಾತೆ

ತಿಂಮನ ಹಳೆಯ ಪರಿಚಯದವನೊಬ್ಬನು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿ ಸಾಗಿತು.

“ ಏನಯ್ಯಾ, ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿ ? ”

“ ಇದ್ದೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಪೋಲೀಸ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ”

“ ಆ ಖಾತೆಗೆ ಏಕೋ ಸೇರಿದಿ ? ಹೆಸರು ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ”

“ ಅದೇಕೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಪೋಲೀಸ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹಾಳಾಗುತ್ತೆ ? ”
ಸಿಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ.

“ ಅಲ್ಲವೋ, ಈಗ ನಿನ್ನ ನಂಬರು ಎಷ್ಟೋ ? ”

“ ೧೧೫ ಕಣ್ಣೀ ”

“ ಬಂಗಾರದಂತಹ ಬಸವಣ್ಣಿಪ್ಪ ಅನ್ನುವ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟು ಈ ದರಿದ್ರ ೧೧೫ ಬಂದರೆ ಹೆಸರು ಹಾಳಾಗಲಿಲ್ಲವೇನೋ ? ” ಎಂದ ತಿಂಮನ.

ಮಂಣು

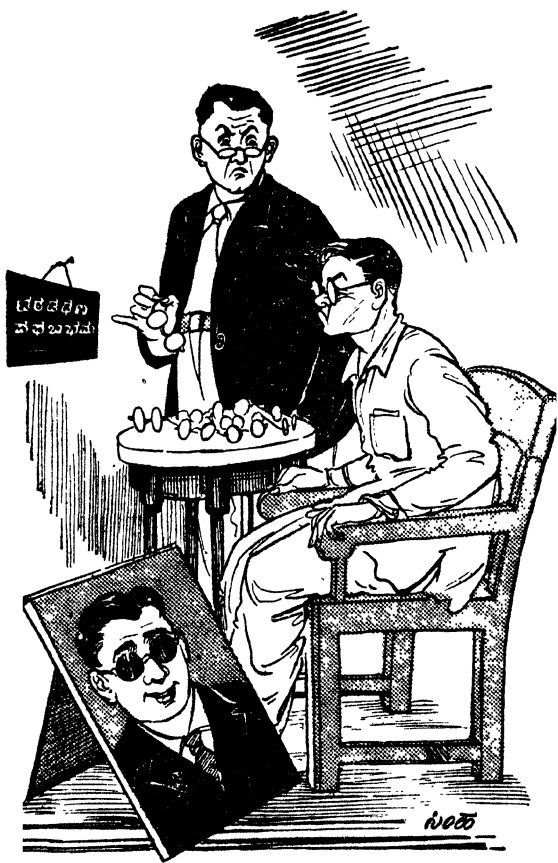
ತಿಂಮನ ಪರಿಚಯದವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿಸುವ ಹುಚ್ಚು. ಹೋಗ ಬಾರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಕಾಣಬಾರದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಕೇಳಬಾರದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮುಟ್ಟನ್ನು ಜಮ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ತಿಂಮನನ್ನೂ ಕಂಡರು.

“ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದೇನಾಗಬೇಕು ಹೇಳಿ ಬಿಡಿ ” ಎಂದು ಉದಾರ ಹೃದಯ ತೋರಿದ ತಿಂಮನ.

“ ಬಾಕಿ ಸಾಮಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿದ್ದೇನಯ್ಯ, ಕೊಂಚ ಮಂಣು ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗಿದೆ ” ಎಂದು ಕಾಡಹತ್ತಿದರು.

“ ನಿಮ್ಮೂರ ಗೌಡರು ನನಗೆ ತುಂಬ ಪರಿಚಯ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದವನಿ ಒಂದೇ ಸಾಲು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟ—
‘ ಈ ಚೀಟಿ ತಂದವರಿಗೆ ಮಂಣು ಕೊಡಿರಿ ’

ನೂರಾಒಂದು

ಕಂಠ ಪರೀಕ್ಷೆ

ತಿಂಮನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಕ ಬೇಕಾಯಿತು, ಒಂದು ಬಾರಿ. ಕಣ್ಣು ವೈದ್ಯನ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನೇರಿ ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಸೆಟೆದು ಕುಳಿತ. ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆಯ ಪಟವನ್ನು ಗೋಡೆಗೆ ಹಾಕಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಜುಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿ ವೈದ್ಯ

“ ಓದಿ ನೋಡು ತಿಂಮಾ ”

“ ಊ.....ಹೂಂ ”

ಗಾಜನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ “ ಈಗ ? ”

“ ಊ....ಹೂಂ ”

“ ಈಗ ? ”

“ಊ ಹೂಂ. ”

ಇದ್ದ ಗಾಜುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದವು. ತಿಂಮ ಮಾತ್ರ ಊ ಹೂಂ ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ.

ನೇತ್ರ ವೈದ್ಯ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು

“ಎನೋ ತಿಂಮ ಚೇಷ್ಟೆ ? ”

“ ನನಗೆ ಓದು ಬರೋಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ”

ಬರೆಹಗಾರರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

“ ತಿಂಮನಾ ”

“ ಏನಪ್ಪಾ ? ”

“ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿದ್ದಿ, ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ ವಲ್ಲೊ ? ”

“ ಬರೆಹಗಾರರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆನಪ್ಪಾ ”

“ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಂದಿಯೇನೋ ? ”

“ ತಂದಿದ್ದೇನಪ್ಪಾ, ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಬಂದಿದೆ ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಬರೆಹಗಾರರು ಏನನ್ನಾದರೂ ಬರೆಯ ಬಹುದೇನೋ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ? ”

“ ಅಲ್ಲವಪ್ಪಾ— ಈ ಹೊಸ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇರೆಗೆ ಬರೆಹಗಾರರು ಬೇಕಾದರೆ ಬರೆಯಬಹುದು, ಬೇಡವಾದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಬಹುದು ”

ಸರ್ವಾಸ್ಪತ್ರೆಗಳು

ಹೊಸ ಡಾಕ್ಟರರೊಬ್ಬರ ಮುಂದೆ ತಿಂಮನ ಕಂಠ ಬಿಚ್ಚಿದ. ಅಳತೆ ಮೀರಿತು ಅವನ ಹೆಚ್ಚಳ.

“ ಈ ಊರಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಡಾಕ್ಟರೇ— ನಾನು ಇದ್ದು ಬಾರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೇ ಇಲ್ಲ ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿ ”

ಸಿಕ್ಕು ಬಿದ್ದ ತಿಂಮನ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ತುಂಟ ನಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರು.

“ ಹೆಂಗೆಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿಯೇನೋ ತಿಂಮನಾ ? ”

“ ಅಲ್ಲೇ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ”

ನೂರಾನಾಲ್ಕು

ಅಲ್ಲಿಯ ಅಭ್ಯಾಸ

ತಿಂಮ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗೆಲ್ಲ ಬುಜಮುಟ್ಟಿ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನು ಗೊಣಗುತ್ತಿದ್ದ.

“ಇದೇನೋ ತಿಂಮಾ ನಿನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸ! ಹೀಗೇಕೆ ಮಾತಿಗೊಮ್ಮೆ ಎದುರಿದ್ದವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀ?”

“ಅಭ್ಯಾಸ ಕಣಯ್ಯಾ ಅದು, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹ ಹೆಚ್ಚು.”

ಅತಿ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗ ?

ತಿಂಮನ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಆ ಈ ಮಾತನಾಡಿದ ನಂತರ ತಿಂಮನ ಮಗನ ಹೆಸರೇನೆಂದು ಗೆಳೆಯ ವಿಚಾರಿಸಿದ.

“ಅವನ ಹೆಸರು ಮದನ ”

“ಹೆಸರೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದೆಯಾಗಲಿ ಇದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡುವದೇ ಕಷ್ಟವಲ್ಲೋ ತಿಂಮಾ ? ”

“ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೋ. ಅವುಗಳ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸೇರಿದರೆ ಅವನ ಹೆಸರೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ”

“ಯಾವ ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳೋ ? ”

“ಮಕರಧ್ವಜ, ದಯಾನಂದ, ನಚಿಕೇತ. ”

ನೂರಾವದು

ತುಪ್ಪದ ವಾಸನೆ?

ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಂಚ, ದೊಡ್ಡೂರ ದಡ್ಡ, ಪಟ್ಟಣದ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ನಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಒಳ್ಳೆ ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲ ಹ್ವಮಿಸಿ-ಎಮ್ಮೆಯ ಒಳ್ಳೆ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಸುವಾಗ ಗಮಗಮ ವಾಸನೆ ಬಂದಿತು. ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಂಚ ಕೂಡಲೆ ಮೂಗೇರಿಸಿ “ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ತುಪ್ಪದ ವಾಸನೆ” ಎಂದ.

ದೊಡ್ಡೂರ ದಡ್ಡ ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಬಿದ್ದು ಕೇಳಿದ. “ಇದಕ್ಕೇ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಂಚ ಅನ್ನೋದು. ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ವಾಸನೆ ರುಚಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರುತ್ತೆಯೇ? ತುಪ್ಪ ಅಂದರೆ ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ನೀರು ಅಲ್ಲೇನೋ?”

ಪಟ್ಟಣದ ತಿಂನು ಗಹ-ಗಹಸಿ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ. “ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕುಗಳೇ, ತುಪ್ಪದ ವಾಸನೆ ಅಂತ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಂಚನ ಹೇಳಿಕೆ. ತುಪ್ಪ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನೀರು ಎಂದು ದೊಡ್ಡೂರ-ದಡ್ಡನ ತರ್ಕ. ಖಾನೇನು ಕಿವುಡನೇ, ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕೇಳದಲೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ? ತುಪ್ಪ ಎಂಬುದು ಹೋಟೆಲಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲಿಗೆ ಸವುಟು ಬಡೆದಾಗ ಹುಟ್ಟುವ ಶಬ್ದದ ಹೆಸರು.”

ಪತ್ರಬಂದಾಗ

ವಿದ್ಯಾವಂತ ತಿಂಮನಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವು ಬಂದಿತು. ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಿಂಮ ಓದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಸರಪಣಿಯಂತಿದ್ದ ಆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಓದಲಾರದೆ ತಿಂಮನ ಮಗನು ಕಾ—ಮಾ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ.

“ನಿನ್ನ ತಲೆ, ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಾ, ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಕಾಗದಪತ್ರ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೇ ನಡೆದ ತಿಂಮ.

ಪರಸ್ಥಳ

ಸೆರೆಯ ಬರ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಂಮ ಒಣಗಿದ ತನ್ನೂರಿಂದ ಹಸಿ ಯಿದ್ದ ಸನಿಯದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಹೆಬ್ಬ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಗೆ ತಿರುಗಾ ಡಲು ಬಂದಾಗ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಬ್ಬರ ಮಾತು ನಡೆದಿತ್ತು. ಅವರಿಗೂ ಹೆಬ್ಬವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಎನು ಬಿಸಿಲಯ್ಯಾ ಇದು, ಬಹು ತೀಕ್ಷ್ಣವಿದ್ದಾನೆ ಸೂರ್ಯ” ಎಂದ ಒಬ್ಬ.

“ನಿನ್ನ ತಲೆ. ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ಸೂರ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತೀಯಲ್ಲಯ್ಯಾ? ನಿನಗೆ ಸೆರೆ ಜೋರಾಗಿದ್ದಂತಿದೆ” ಎಂದು ವಾದ ಹೂಡಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿದ್ದುದು ಸೂರ್ಯನೋ ಅಥವಾ ಚಂದ್ರನೋ ಎಂಬ ವಾದಗ್ರಸ್ತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಯುದ್ಧವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತು. ಇವರಿರ್ವರ ಗೆ ತಿಂಮ ಯು. ನೋ. ಓ. ಆಗಬೇಕಾಯಿತು.

“ಮೇಲಿರುವುದು ಸೂರ್ಯನೋ ಅಥವಾ ಚಂದ್ರನೋ ಸ್ವಾಮಿ?” ಎಂದೊಬ್ಬ ತಿಂಮನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಮೇಲೂ ಕೆಳಗೂ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ತಿಂಮ ಅನುಮಾನಿ ಸುತ್ತ ನುಡಿದ.

“ನಾನು ಪರಸ್ಥಳದವನಯ್ಯಾ, ನಮ್ಮೂರಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ”

ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ರೆಯಲ್ಲಿ

ಜಾಣ ತಿಂಮನಿಗೊಮ್ಮೆ ಹುಚ್ಚರ ಆಸ್ವತ್ರೆಯೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಮನ ಸಾಯಿತು. ಪರಿಚಯದ ತಲೆವೈದ್ಯರೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಲಾರದೆ ಕರ ದೊಯ್ದು ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಕೂಡಲೆ ಹಲವಾರು ಹೆಚ್ಚರು ತಿಂಮನನ್ನು ಸುತ್ತಿಗಟ್ಟಿದರು. ಒಬ್ಬ ಹುಚ್ಚನು ಬಹು ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಭುಜಕ್ಕೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ.

“ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿ. ತಾವು ?”

“ನಾನು ಸ್ವಾಮಿ ಮಾಸ್ತರ” ಎಂದ ತಿಂಮ. ಕೂಡಲೇ ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು ಹುಚ್ಚನಿಂದ.

“ಆಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚ! ಮಾಸ್ತರನಂತೆ ಮಾಸ್ತರ. ಪರವಾ ಇಲ್ಲ ಬನ್ನಿ. ಇಲ್ಲಿ ಆ ಹುಚ್ಚನ್ನೂ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಹೋದ ಹುಚ್ಚನು ಬಂದದಿನವೆಲ್ಲ ತಾನು ಶಾಲೆ ಇನ್ನಿಪೆಕ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದ. ಹೋಗುವಾಗ ತಿಳಿಯಿತು ಅವನಿಗೆ, ತಾನು ಹುಚ್ಚನೆಂದು.”

ಕ್ಷಮಾಪಣೆ

ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತಿಂಮನಕಾಲು ಬದಿಯಿದ್ದವರಿಗೆ ತಗುಲಿತು. ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪುಮಾಡಿ ತಿಂಮನನ್ನು ದುರುದುರು ನೋಡಿದರು ಆ ಮಹಾಶಯರು.

“ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ ಕೋಳಿಕೊಂಡ ತಿಂಮ.

“ಎನು ನಿನ್ನ ತಲೆ ಕ್ಷಮಿಸೋದು? ~~ಮೊದಲು~~ ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆದು ಆ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳೋದಾ ?”

“ಪರಪಾಟು ಸ್ವಾಮಿ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮೊದಲೇ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿ ಆ ಮೇಲೆ ....”

ಪ್ರಾಣಿದಯೆ

ಪ್ರಾಣಿ ದಯಾ ಪ್ರಚಾರಕ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಒಂದು ಬಾರಿ ತಿಂಮನ ಊರಿಗೆ ಬಂದರು. ಚಂದಾ ಕೇಳಲು ಊರಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ವಿಮುಖರಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ತಿಂಮನ ಬಳಿ ಬಂದು ಕುಳಿತರು.

“ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಡಿ ಕಾಸು ಕೂಡ ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ-ನೀವೇ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಚಂದಾ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಮಗೆ ದಯೆ ಇಲ್ಲವೇ?” ಎಂದರು.

“ಅಯ್ಯೋಪಾಪ, ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದಯೆತೋರದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಆದರೆ ನೋಡಿ, ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಚಂದಾ ವಸೂಲು ಆಗುವದು ಬಹುಕಷ್ಟ. ಏನಾದರೂ ಮನರಂಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದ್ದರೆ ಹಣದ ಸುರಿಮಳೆ ಆಗುತ್ತೆ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ ತಿಂಮನ

“ಅಗತ್ಯ ಆಗಲಿ, ನಾವೇಕೆ ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿಡಬೇಕು ಹೇಳಿ.”

“ಕಾಲಿಗೆ ಚೂರಿ ಕಟ್ಟಿ ಎರಡು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕಡಿದಾಡಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಪ್ರಾಣಿದಯಾ ಪ್ರಚಾರಸಂಘಕ್ಕೆ ಹಣ ಸುರಿಮಳೆ. ಸತ್ತರೆ ಸಾಯಲಿ ಒಂದು ಕೋಳಿ; ಎರಡು ರೂಪಾಯಿತಾನೆ ಅದರ ಹಣೆಯ ಬರಹ?”

ಗಡಿಬಿಡಿ

ತಾಯಿಯನ್ನು ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸಲು ತಿಂಮನ ರೇಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಹಾಸಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಪೋರ್ಟರನಿಂದ ಹೊರಿಸಿತಂದು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ತಾಯಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿದ. ಗಾಡಿ ಹೊರಡುವ ಸಮಯವಾಯಿತು. ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಪೋರ್ಟರ ಮುಂದೆ ನಿಂತ. ಗಾಡಿ ‘ಕೂ’ ಮಾಡಿ ಕದಲಿತು.

ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂಮನ ಕೂಲಿಯನ್ನು ತಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪೋರ್ಟರನ ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ.

ಬರೀ ಬೋರ್ಡು

“ಇಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಿಂಗು ಮಾರಲ್ಪಡುವದು” ಎಂದೊಂದು ಬೋರ್ಡು ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು, ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ. ತಿಂಮನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟ.

“ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನೀವೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ, ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೊಂಡವರು ಹೇಳಬೇಕು.”

“ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂಗು ಮಾರಲ್ಪಡುವದು” ಎಂದಾಗಿದ್ದಿತು, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಂದಾಗ.

“ಇಲ್ಲಿ” ಏಕಯ್ಯಾ! ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮಾರುವದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡು ಇರುತ್ತೇನು?”

ಪುನಃ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ “ಹಿಂಗು ಮಾರಲ್ಪಡುವದು” ಎಂದಿದ್ದಿತು

“ಮಾರಲಿಕ್ಕಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರಾದರೂ ದಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ?” ಎಂದು ಸವಾಲು ಹೂಡಿದ.

“ಹಿಂಗು” ಎಂದಿಷ್ಟೆ ಉಳಿದಿದ್ದಿತು.

“ಮೂರು ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದಲೇ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತೆ, ಹಿಂಗು ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ?”

ಬರೀ ಬೋರ್ಡು ಮಾತ್ರ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

“ಅಯ್ಯೋ! ಬರೀ ಬೋರ್ಡು” ಎಂದು ಮನದಡಿಯೆ ನಕ್ಕ ತಿಂಮನ.

ಉತ್ಸಾಹ ಸಾಲದು

ಪಾನನಿರೋಧನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಂಮನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಮೈರವಣಿಗೆ, ಸಭೆ, ಭಾಷಣ, ಅಟಪಾಟಗಳು, ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿದವು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕೊನೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಗತನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

“ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನಾನು ತುಂಬಾ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವಿದ್ದರೆ ಪಾನನಿರೋಧವು ಜಯಶಾಲಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಊರ ಜನರು ತೋರಿಸಿದ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ನಾನು ಮನಸೋತಿದ್ದೇನೆ.” ಎಂದರು.

ಹಳ್ಳಿಗರ ಪರವಾಗಿ ತಿಂಮನ ಉತ್ತರಿಸಿದ:—

“ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಮೇರೆಗೆ ನಮ್ಮೂರ ಜನರು ಕೊಂಚ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಲದು. ಸೆರೆ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿತ್ಯವೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ ಆನಂದಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ನೂರಾಂಶವೂ ಇಂದು ಇಲ್ಲ. ಪಾನನಿರೋಧನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಸಾಕಷ್ಟು ಸೆರೆ ಸುರಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಆನಂದವನ್ನೂ ನೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಪಾನನಿರೋಧ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.”

ಈಗೇನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಓರ್ವ ಚಿರಪರಿಚಿತ ಗೆಳೆಯ ತಿಂಮನಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಬೇಡಲು ಬಂದ. ತಿಂಮ ಅದ್ಭುತ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ.

“ ಏನಾದರೂ ನೌಕರಿ ಮಾಡಬೇಕಯ್ಯಾ. ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕುಳಿತು ತಿಂದರೆ ಹೇಗೆ ಜರುಗುತ್ತೆ? ನೌಕರಿ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಯುದ್ಧವಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಆಗ. ”

“ ಆ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನೌಕರಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ ” ಎಂದ ಗೆಳೆಯ.

“ ಹಾಗಾದರೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ”

“ ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ. ರೇಶನ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಊಟದ ಹೋಟೆಲ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ”

“ ಏನಾಯಿತು ? ”

“ ಅದರಲ್ಲಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಯಿತು ” ಎಂದ ಸ್ನೇಹಿತ.

“ ಆ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದಿ ? ”

“ ದೇಶಸೇವೆ ”

“ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಹುಕಾರನಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಇಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೇ ಈಗೇನು ಮಾಡಬೇಕೂ ಅಂತ ”

“ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ” ಎಂದು ತಿಂಮ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟ.

ಕಡಲೆ ಗುಗ್ಗುರಿ

ಸಾಹುಕಾರ ಸೆಟ್ಟರು ರೈತನ ಬಿಟ್ಟೇ ಗಾಡಿ ಹಿಡಿದು, ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಬೇರೆ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೊರಟ ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ಗಾಡಿಯ ಹಿಂದೆ ನಡೆದು ಬರಲು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟರು, ಜೊತೆಗಿರಲೆಂದು. ಅಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿ ನಡುರಾತ್ರಿಯಾದಾಗ ಹುಲಿಯ ಗುಡುಗು ಕೇಳಿ ಇಬ್ಬರ ಎದೆಯೂ ಹಾರಿತು. ಎತ್ತನ್ನ ಹುಲಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಇಬ್ಬರೂ ಗಿಡವೇರಿದರು. ತಿರುಪತಿವೆಂಕಟರಮಣನಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ನಾಮದಿಂದ ಊರ ಮಾರೆವ್ವನಿಗೆ ಕೋಳಿಯವರೆಗೆ ಆಸೆ ಹಚ್ಚಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡು, ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟ.

“ಪ್ರಾಣ ಉಳಿದರೆ ಸಾಕು ಸೆಟ್ಟರೇ ! ಕನ್ಯಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿಗೆ ಕಾಲು ಪಾವು ಕಡಲೆಗುಗ್ಗುರಿ ಹಾಕಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿ.”

“ಕೊಂಚ ಇರಪ್ಪಾ ತಿಮ್ಮನಾ, ಏಕೆ ಅವಸರ? ಹುಲಿ ಆ ಬದಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.”

ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ

ತಿಂಮನಿಗೊಮ್ಮೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಪಕ್ಕ ಮನೆಯ ರೈಲ್ವೆ ರಂಗರಾಯರು ಪಾಸು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದು ಇಬ್ಬರಿಗಿದ್ದಿತು; ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಗೆ. ತಿಂಮ ಒಬ್ಬನೇ ಹೊರಟ.

ತನ್ನ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಊರಿಗೆ ಕಳುಹಲು ಬಂದ ತಿಂಮನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಇದು ತಿಳಿಯಿತು.

“ನನ್ನ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ತಿಕೇಟು ಏಕೋ, ಹಣಹಾಳು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೂ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ಪಾಸು. ಅವಳನ್ನೂ ದಾಟಿಸಿಬಿಡು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ತಿಂಮನಿಗೆ ದುಂಬಾಲು ಬಿದ್ದ.

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಎಂದ ತಿಂಮ

ಊರು ಬಂದಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಡಬ್ಬಿಗೆ ಓಡಿಬಂದ ತಿಂಮ. ಅಲ್ಲಿದ್ದುದು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಧವೆ-ತಿಂಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವದು ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯ ಪಾಸು!

ಹುಚ್ಚಾ ಸ್ವತ್ರೆಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ

ತಿಂಮನಿಗೆ ತಿರುಗಾಡಲು ಹೋಗುವ ಬುದ್ಧಿಯಾಯ್ತು, ಒಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ. ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಅಲೆದು ಊರಹೊರಬಿದ್ದು ಸಾಧನಕರೆಯ ರಸ್ತೆ ಹಿಡಿದ. ಹಿಂಬದಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಹುಚ್ಚ ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ತಿಂಮ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತ. ಅವನ ವರ್ತನೆಗಿಂತ ಅವನ ಮೈಕಟ್ಟು, ದಷ್ಟವುಷ್ಟ ದೇಹ ಮೆಚ್ಚುವಂತಿದ್ದವು.

“ವಾಪ ! ಈ ಹುಚ್ಚನು ಮೊದಲು ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರ ನಿರಬೇಕು ” ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತಿಂಮ ನಿಂತ. ಹುಚ್ಚನು ಕೈ ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ತೋಳು ಮಡಿಸಿ ಬಲಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಜಾಣ ತಿಂಮ ಬಾಯಿತೆರೆದು ನಿಂತ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗೋಡೆಯಿಂದ ಧುಮಿಕಿದವನೇ ಆ ಹುಚ್ಚ ತಿಂಮನ ಮೇಲೆಯೇ ಬಂದ. ಹುಚ್ಚನು ಕತ್ತುಹಿಚುಕುವನೆಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ತಿಂಮ ಓಟಬಿಟ್ಟ. ಹುಚ್ಚ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ. ತಿಂಮನು ಜೀವದ ಭಯದಿಂದ ಓಡಿ ಓಡಿ ಕಡೆಗೆ ಕಾಲಿಗೆ ಕಲ್ಲು ತಗಲಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದ. ಹುಲಿಯಂತೆ ಹುಚ್ಚನು ಹಾರಿಬಂದ. ಸತ್ತೆ ಎಂದು ತಿಂಮ ಜೀವದಾಶೆ ತೊರೆದು ಕಂಣು ಮುಚ್ಚಿದ. ಹುಚ್ಚನು ತಿಂಮನ ಬೆನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ “ಔಟ್, ಈಗ ನಿನ್ನ ಸರತಿ, ಬಾ ಮುಟ್ಟು” ಎಂದವನೇ ಗಾಳಿಯ ವೇಗದಿಂದ ವಾಪಸು ಓಡಿದ.

ಯಾರು ಹುಚ್ಚರು ಎನ್ನುವದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ತಿಂಮನಿಗೆ.

ಕಾಲು ಜಾಡಿಸುವ ಗುರುಗಳು

ಬಹು ದಿನಗಳನಂತರ ತಿಂಮ ಗುರುಗಳೊಬ್ಬರ ಕಡೆಬಂದ. ತಿಂಮ ಹೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬರುವದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಗುರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕಾಲು ಜಾಡಿಸಹತ್ತಿದರು. ತಿಂಮನಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹಟವೂ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾಯಿತು. ಇದನ್ನರಿತ ತಿಂಮ ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಡೆಗೂ ಗುರುಗಳ ಕಾಲು ಹಿಡಿದ.

ಆನಂದದಿಂದ ಗುರುಗಳು ತಿಂಮನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಚ ಕೆಣಕಿದರು.

“ ಎನ್ನೋ ತಿಂಮಾ, ಅಂತೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲು ಹಿಡಿದಿ ? ”

“ ದೊಡ್ಡವರು ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ಬುದ್ಧಿ, ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಕತ್ತಿಯ ಕಾಲನ್ನೂ ಹಿಡಿ ಎಂದು ? ”

ಎದುರು ಮನೆ ತಿಂಮ

ತಿಂಮನ ಪ್ರಗತಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹುಡುಗರೂ ಹಿರಿಯರೂ ಸೈ ಎಂದರು. ನಾಲವಾರು ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡ. ಇದು ತಿಂಮನ ತವ್ವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹಲವು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನ ಜನರು ತಿಂಮನ ಮೇಲೆ ಗುರ್ರಿಂದರು. ತಿಂಮನ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಪ್ರೇಮವು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲ ಈ ಹಲವರ ತ್ರೇಷವು ಬೆಳೆದು, ತಿಂಮನ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ “ತಿಂಮ ಸಾಯಲಿ” ಎಂದರು.

ಅಸರ ಮುಂದೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ನಿಂತು ತಿಂಮ ಕೇಳಿಕೊಂಡ “ಎದುರು ಮನೆ ತಿಂಮ ಸಾಯಲಿ ಎನ್ನಬೇಡಿ ಸ್ವಾಮಿ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ತಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಲಿ.”

ತಿಂಮನ ಬಾಲ

ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುವ ಹೊಲವನ್ನಾಗಲಿ, ಸೋರುವ ಮುರುಕು ಮಾಳಿಗೆ ಯನ್ನಾಗಲಿ ಅರಿಯದೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತಾನು ಮಾಡುವ ಮಳೆಯಂತೆ, ತಿಂಮ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತ ನಡೆದ. ಹಲವರ ತಲೆಗೆ ಹಲವು ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳು ಸರಿ ಹೋದವು. ತಮ್ಮ ತಲೆಯ ಅಳತೆಯ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಗಳನ್ನೇ ಎಸೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಆ ಹಲವು ತಲೆಯಿಲ್ಲದವರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ತಿಂಮನಿಗೊಂದು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದರು.

“ನಿನ್ನ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೋ ತಿಂಮಾ, ಹುಷಾರಾಗಿರು, ನಿನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ಕೊಯ್ಯುತ್ತೇವೆ ನೋಡು” ಎಂದರು.

“ತಾವು ಪರವಾಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಅದನ್ನೇಕೆ ಕೊಯ್ಯುತ್ತೀರಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ? ಹಾವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ತಿಂಮನ ಬಾಲವಲ್ಲ. ತಿಂಮನ ತಲೆ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದವರ ಇಲ್ಲದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿದ.

